

Strukturbild Drottninghög 2018

PM

Medverkande:

Arbetsgrupp Strukturbild 2018:

Charlotte Svensson, planarkitekt, detaljplan SBF, projektledare strukturbilden.
Sara Sardari Sayyar, planarkitekt, detaljplan SBF
Daniel Gardevärn, samhällsplanerare, detaljplan SBF
Anders Landsbo, projektledare DrottningH, SLF
Gunnar Blomé, projektchef Helsingborgshem
Charlotte Olsson, exploateringsingenjör, Mark- och exploateringsenheten, SLF

Projektgrupp DrottningH

Anders Landsbo, projektledare DrottningH, SLF
Gunnar Blomé, projektchef, Helsingborgshem
Arne Gunnarsson, kommunikatör, projekt DrottningH, SLF
Magnus Gunnarsson, Öresundskraft AB
Samir Kafedzic, strategisk utvecklare, arbetsmarknadsförvaltningen,
Ragnar Mattsson, projektledare, arbetsmarknadsförvaltningen,
Charlotte Olsson, exploateringsingenjör, Mark- och exploateringsenheten, SLF
Charlotte Svensson, planarkitekt, SBF,

Styrgrupp projekt DrottningH

Palle Lundberg, stadsdirektör, Helsingborgs stad
Kristina Magnusson, stadsbyggnadsdirektör, Helsingborgs stad
Björn Bendsorp-Redestam, planchef, Helsingborgs stad
Fredrik Hjort, fastighetschef, Helsingborgs stad
Jonas Hansson, VD, Helsingborgshem
Patrik Möller, Exploateringschef, Helsingborgs stad

Strukturbild 2018 godkändes som planeringsunderlag av Styrgrupp DrottningH vid Styrgruppsmöte för DrottningH den 13 juni 2018.

Kontaktuppgifter

Charlotte Svensson, planarkitekt, charlotte.svensson@helsingborg.se, 042-105047

Anders Landsbo, projektledare projekt DrottningH, anders.landsbo@helsingborg.se, 042-103036

Läs mer om Projekt DrottningH på <https://drottningh.helsingborg.se/>

Inledning

Varför en strukturbild?

Programmet för Drottninghög från 2012 innehåller ett förslag till ny struktur för stadsdelen Drottninghög i nordöstra Helsingborg. Efter sex år är stadsdelen mitt uppe i omvandlingen enligt programmets intentioner. Nu börjar vi se hur utfallet blir och det finns anledning att gå tillbaka och reflektera kring det som är gjort och hur vi arbetar vidare framåt.

Strukturbilden fokuserar på att komplettera och uppdatera programmet. Strategierna och visionen som programmet presenterar för Drottninghögs utveckling gäller fortfarande, men efterhand har ny kunskap och nya förutsättningar tillkommit. Strukturbilden är ett medium att komplettera, uppdatera och utvärdera programmets intentioner och genomförande.

Strukturbilden sammanfattar viljeinriktningen från *Projekt DrottningH* utifrån de målsättningar som finns i programmet och de nya förutsättningar och ny kunskap som har tillkommit. Denna rapport dokumenterar arbetet med strukturbilden, redogör för hur den kompletterar planprogrammet och ger inriktning för det fortsatta arbetet framåt.

Detta är den första strukturbild som gjorts för Drottninghög. För att kunna fånga upp de förändringar som nu sker i snabb takt på området så är tanken att strukturbilden uppdateras med jämna mellanrum för att kunna ge en fortsatt samlad, gemensam bild av områdets nuläge och framtida planeringsförutsättningar.

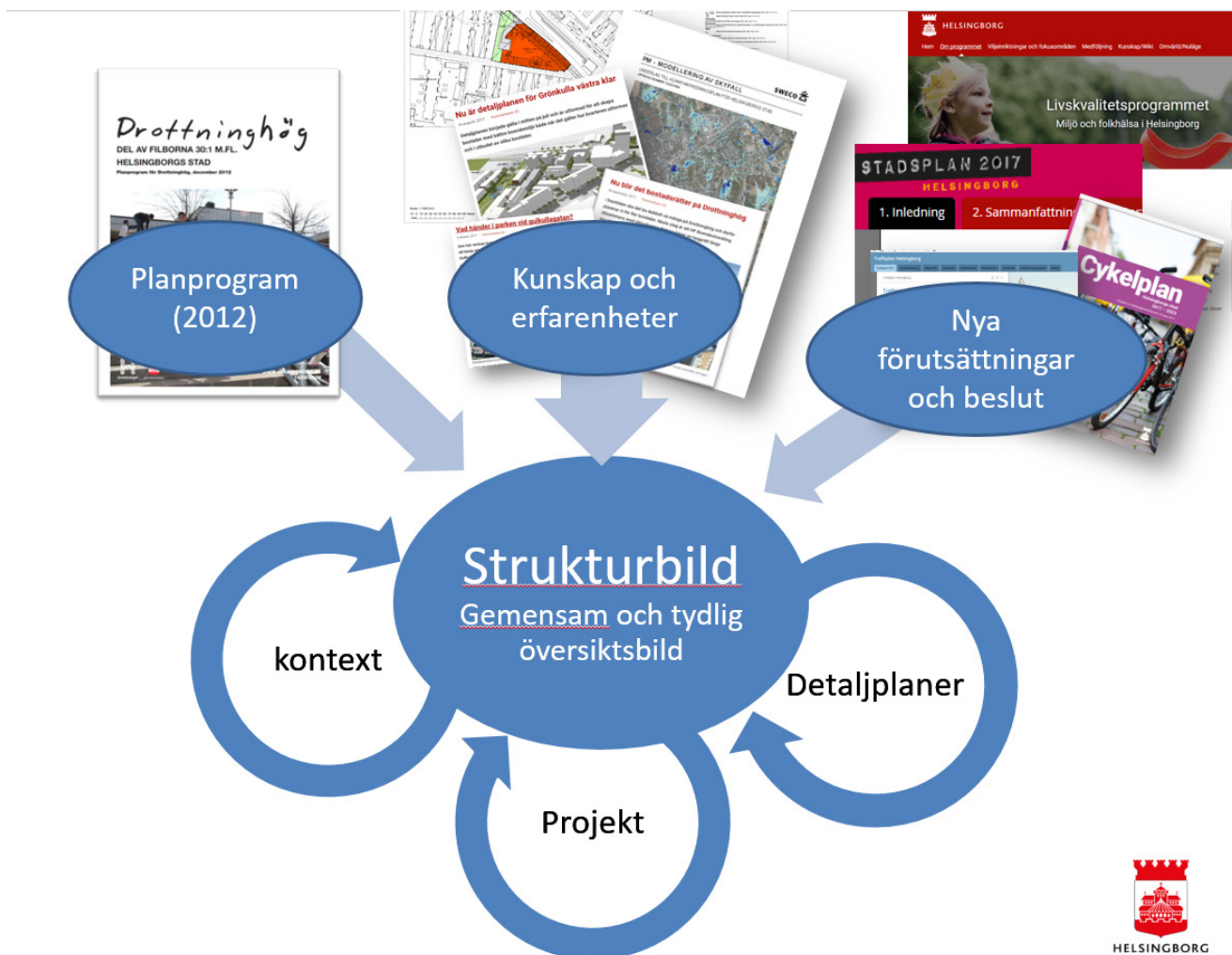

Illustration av strukturbildens syfte och funktion i förhållande till övrigt planeringsarbete och utveckling i anslutning till Drottninghög.

Innehåll:

Del 1 – Strukturbilden och programmets intentioner 5

Öppna	8
Koppla	10
Förtäta	12

Del 2 – måluppfyllnad och lägesrapport 15

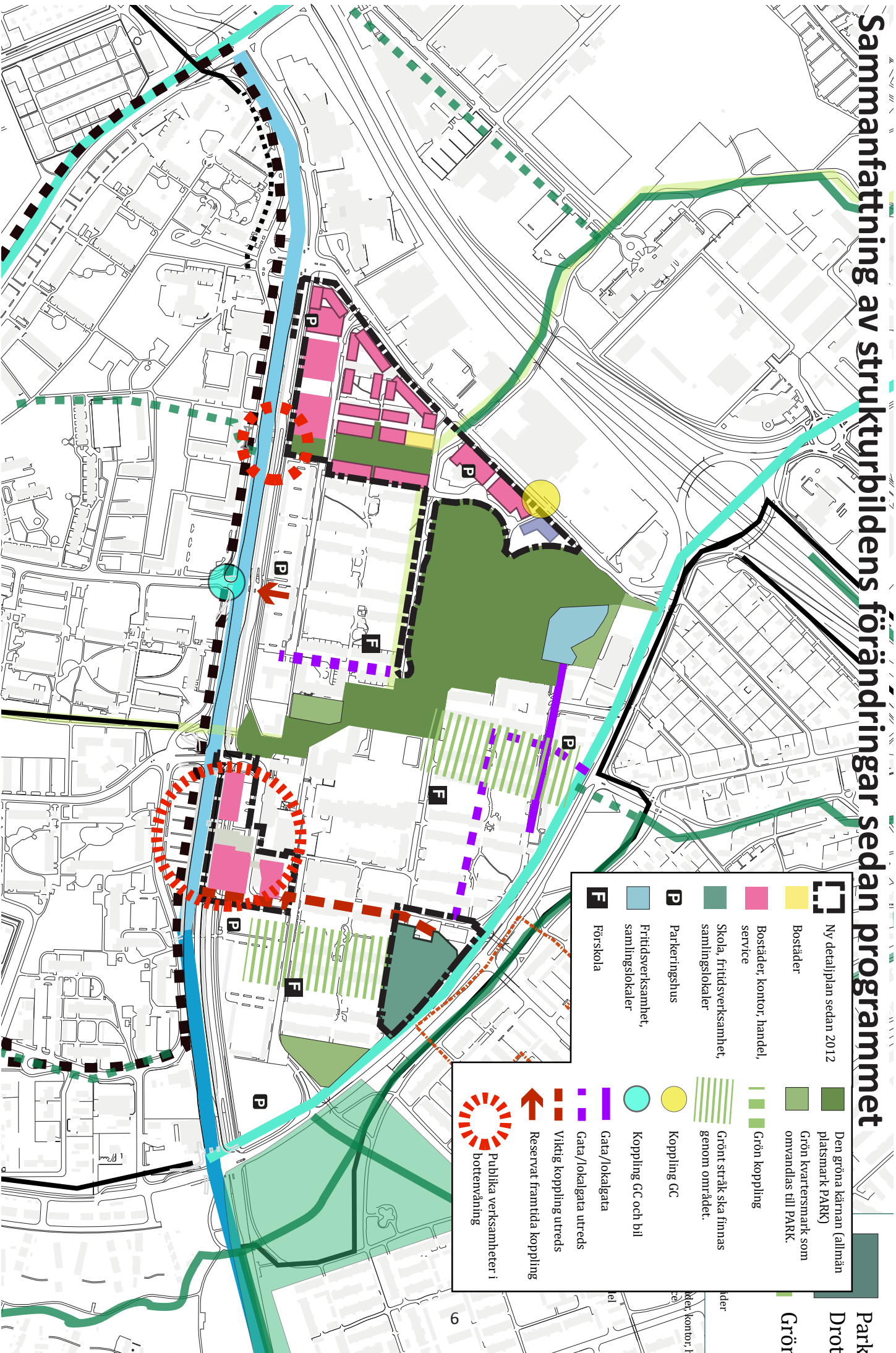
1. Förtättningsgrad	16
2. Bostadsgårdarnas utformning	18
3. Parkmarken	20
4. Trygghet	22

Förslag till checklista för granskning av förslag till bebyggelseutveckling på Drottninghög 23

Del 3 - utgångspunkter 25

Uppdrag: strukturbild Drottninghög (september 2016)	25
Planeringsunderlag 2012-2018	26
Aktiviteter inom ramen för strukturbild 2016-2018	27
Workshops våren 2017	27
Fyra workshops våren 2018	32
Strukturbild 2018 summering av workshops	44

Sammanfattning av strukturbildens förändringar sedan programmet

Del 1 – Strukturbilden och programmets intentioner

Denna del redovisar i vilka delar Strukturbilden kompletterar och uppdaterar *Program för Drottninghög 2012*. Efter sex år har flera förutsättningar förändrats på och i anslutning till Drottninghög och övergripande beslut har tillkommit. Strukturbilden är ett verktyg för att programmet skall fungera med nya förutsättningar.

Strukturbilden utgår från programmets fokusområden:

- Grön urbanitet
- Barn och unga
- Tillhörighet
- Hållbart

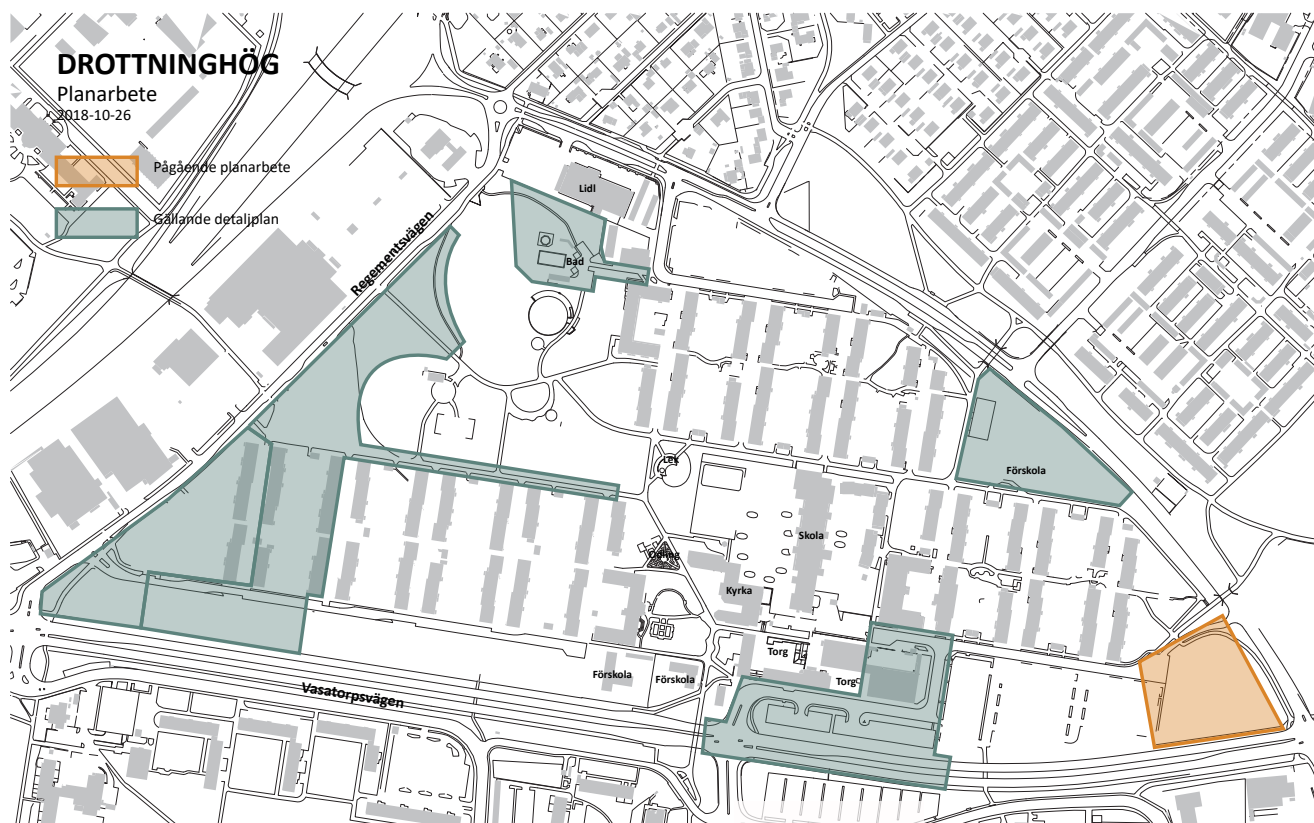
Programmets strategier kan sammanfattas i tre syften för den fysiska planeringen på Drottninghög:

- **Lyfta fram inneboende kvaliteter och synliggöra områdets outnyttjade potentialer - ÖPPNA.**
- **Bryta ned befintliga barriärer och knyta området närmare resten av Helsingborg - KOPPLA.**
- **Möjliggöra för en fördubbling av antalet bostäder på Drottninghög – FÖRTÄTA.**

I programmet konkretiseras de tre strategierna, öppna, koppla och förtäta, som riktlinjer i tre olika kartbilder. Denna del fokuserar på att lyfta fram vilka delar av programmet som har förändrats och samla strukturbilden i en enhetligt presenterad kartbild som är det gällande planeringsunderlaget för Drottninghög 2018. Arbetssättet som genomsyrat projekt DrottningH är fortfarande detsamma, med bland annat starkt fokus på dialog och samverkan.

Stadsplan 2017 är ett viktigt underlag som lyfts fram i strukturbilden. Gällande Drottninghög så har stadsplanen till största delen byggts på programmet, men genom att stadsplanen tar ett grepp om helheten lyfts ställningstagandena för omgivningen fram i strukturbilden. Stadsplan 2017 har gett en möjlighet att zooma ut den strategiska bilden och tydligare visa på planeringen av Drottninghög som en del av Nordöstra staden.

Detaljplaner som vunnit laga kraft sedan Planprogram för Drottninghög 2012.

Öppna

Programmets intention: Att lyfta fram inneboende kvaliteter och synliggöra områdets outnyttjade potentialer. (Planprogram för Drottninghög 2012 s.8)

Sedan 2012:

Fem detaljplaner har vunnit laga kraft:

- En närområdespark i den västra delen av Grönkulla har genomförts
- Delar av Drottninghögsparken har ianspråktagits för bostäder och förskola.
- Gårdsstrukturer i de västra delarna av Grönkulla har tagit form och en ny täthet har fastslagits som bör belysas konsekvensmässigt.

Struktur bilden:

Den gröna kärnan (allmän platsmark PARK)

Grön kvartersmark som omvandlas till PARK:

- Den allmänna platsmarken/park ska bevaras i sin helhet.
 - o Föreslagna utbyggnadsområden i parken tas bort.
- Allmän platsmark, park och kvartersmark markeras och betydelsen av allmän platsmark, park lyfts fram

Grön koppling.

- De gröna kopplingarna uppdateras efter de nya detaljplanerna på området.
- Nya **tankar** kring utbyggnaderna av Rökulla och Blåkulla medför att kopplingarnas läge är oklart. Vikten av gröna kopplingar genom områden lyfts fram samtidigt som deras exakta läge tonas ner.

Grönt stråk/park ska finnas inom området

- Nya områden för parkstråk genom bostadsbyggelsen lyfts fram
- Föreslagna närområdesparker som blivit inaktuella till följd av nya detaljplaner tas bort.

Körsbärlunden har genomförts.

Stadsplan 2017 har fastlagts

Underlag kring mått på grönyta per person har tagits fram

Grönstrukturprogrammet har antagits

Övriga förändringar:

- Stadsplanens ställningstaganden lyfts fram i de omgivande områdena.
- Betydelsen av bostadsgårdarnas utformning för att stödja strategin Öppna lyfts fram. Fokus är att tydliggöra vad som är privat och vad som är offentlig mark.

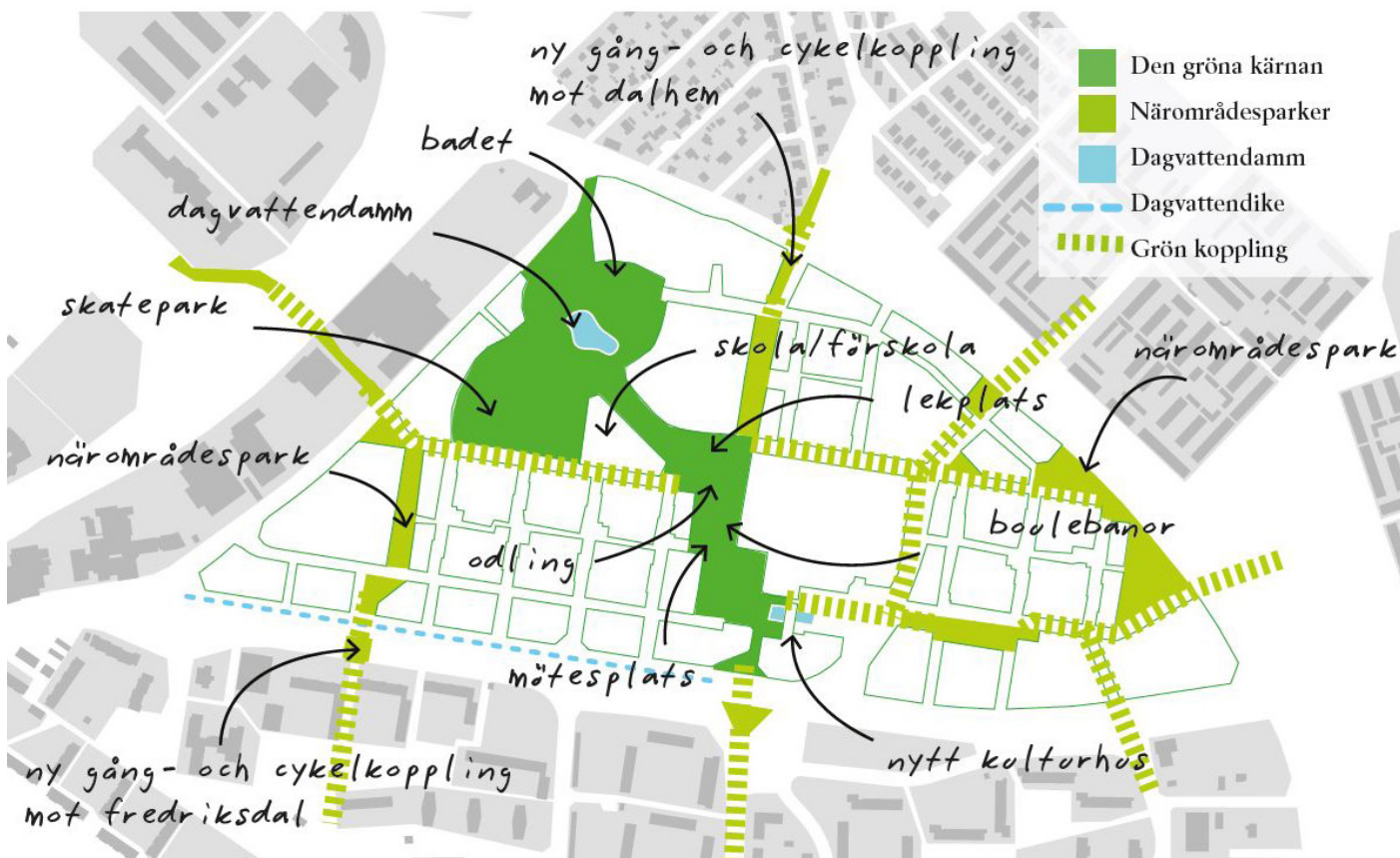

Dagvattendamm

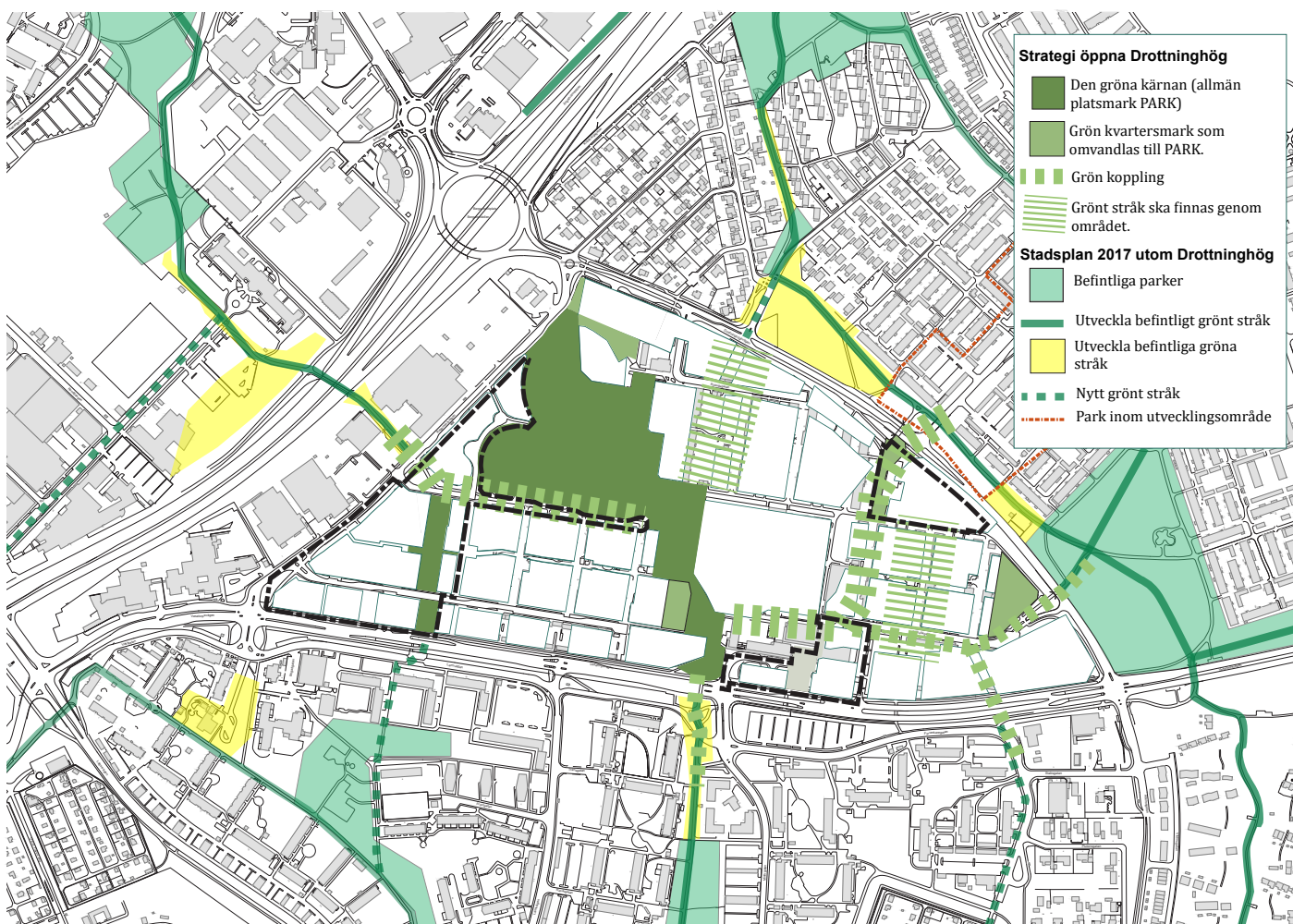
Dagvattendike

- Markundersökningar har visat på föroreningar till följd av att Hålan tidigare använts som soptipp. Detta medför att Hålan inte längre är aktuell som dagvattendamm. En ny övergripande dagvattenutredning ska göras.

ÖPPNA

Ur Planprogram för Drottninghög (2012), strategi "Öppna"

Strukturbildens uppdatering av strategi "Öppna"

Koppla

Programmets intention: Att bryta ned befintliga barriärer och knyta området närmare resten av Helsingborg.[...] Programförslaget bygger på ett utbyggt vägnät som kopplar både mot omgivningarna och internt, med respekt för en rekreativ grön kärna. (Planprogram för Drottninghög 2012 s.8 och s.50)

Nya och förändrade förutsättningar:

Fem detaljplaner har vunnit laga kraft:

- Gulkullagatan har möjliggjorts längs norra Grönkulla (8).
- En ny infart har öppnats mot Drottninghögsvägen (6).

Trafikplan för Helsingborgs stad (2017)

Cykelplan för Helsingborgs stad (2017)

Parkeringsstrategi DrH (2017)

Stadsplan 2017

Beslut om HEX.

- Ingen spårväg genom Drottninghög.
- Helsingborgsexpressen ska trafikera Vasatorpsvägen.

Struktur bilden:

Övergripande GC-nät

- Programmets intention kvarstår. En ny cykel

Internt GC-nät

- I stort sett oförändrat, färre kopplingar mot Vasatorpsvägen på grund av större sammanhängande kvarter jämfört med programmet.

Gata/lokalgata utreds

- En koppling mellan Gulkullagatan och Grönkullagatan ska möjliggöras. Exakt läge är inte fastlagt i detta skede.

Viktig koppling utreds

- En koppling norrut från Drottninghögs centrum till Dalhem för gång och cykel ska möjliggöras. Konsekvenser av lämpligheten för en bilkoppling i sträckningen behöver utredas vidare.

Reservat framtida koppling

- Utfart för bil till Vasatorpsvägen i punkt 2 finns inte med i planerna för utbyggnaden av Vasatorpsvägen. Ett reservat för en eventuell framtida utfart kvarstår i strukturbilden för att bibehålla framtida möjligheter.

Övriga förändringar

- Stadsplanens trafikarta lyfts in i de omgivande delarna
- Trygghet är ett viktigt fokus i planeringen av stråk och kopplingar.

Koppling för gång, cykel och bil

Koppling för gång och cykel

Vasatorpsvägen:

1. Kopplingen är genomförd för gångtrafik. Cykelkopplingen till Fredriksdal har flyttats österut.
2. Bilkopplingen från Drottninghög har tagits bort i denna punkt då en utfart här bedömts som otrygg och hindrande för trafiken på Vasatorpsvägen. I strukturbilden kvarstår ett reservat för en framtida bilkoppling. Kopplingen är genomförd för gång och cykel. Ett cykelstråk söderut längs Larmvägen har tillkommit.
3. Två kopplingar har tillkommit öster och väster om detta läge.
4. Kopplingen kvarstår i strukturbilden.
- 10, 11. Befintliga GC- kopplingar.

Drottninghögsvägen:

5. Kopplingen kvarstår enligt programmets intention, den har i nuläget tillfälligt öppnats för bil.
6. Infarten har genomförs till förskolan. Spårvägen är inte längre planerad här.
7. Kopplingen kvarstår i strukturbilden.

Regementsvägen.

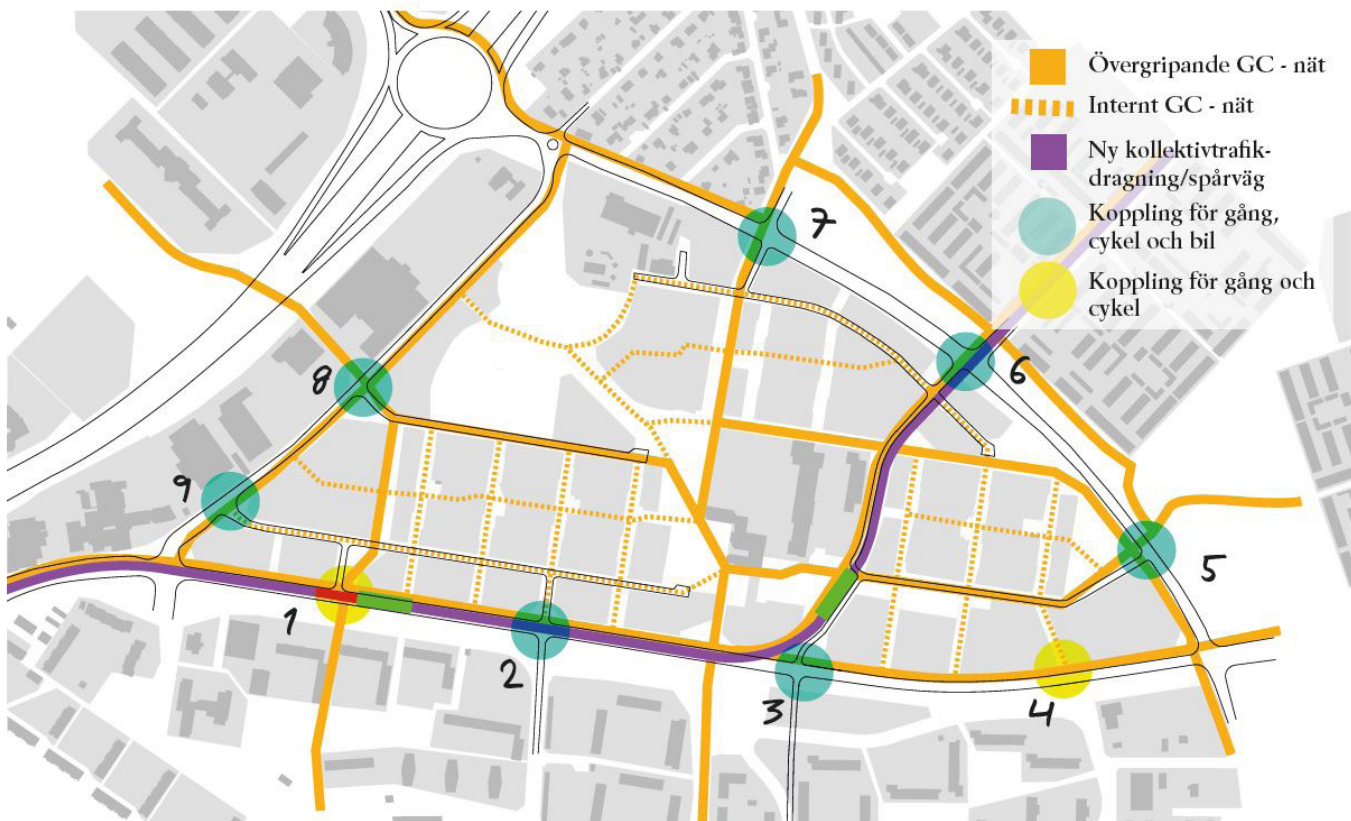
8. Kopplingen har genomförts.
9. Kopplingen finns kvar och programmets intentioner kvarstår i strukturbilden.
12. GC-koppling över Regementsvägen har tillkommit.

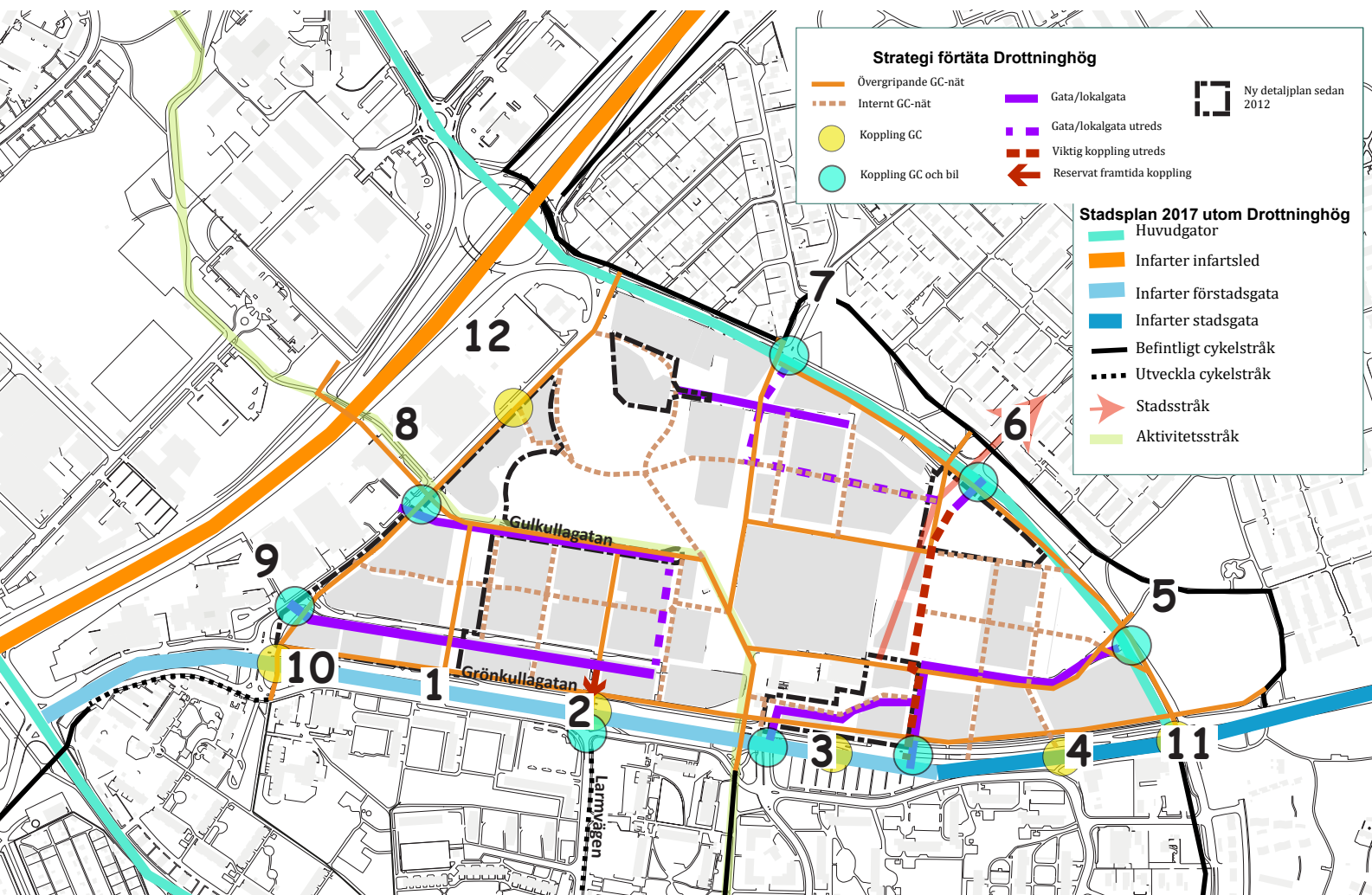
Ny kollektivdragnings/spårväg

- Den i programmet föreslagna dragningen har tagits bort. En framtida spårväg planeras längs Vasatorpsvägen där Helsingborgsexpressen nu har genomförts.

KOPPLA

Ur Planprogram för Drottninghög (2012), strategi "Koppla"

Strukturbildens uppdatering av strategi "Koppla"

Förtäta

Programmets intention: Möjliggöra för en fördubbling av antalet bostäder på Drottninghög. [...] I stora drag handlar förslaget till utvecklingen av Drottninghög om att tillföra området ny bebyggelse i olika upplåtelseformer och typer, för att ersätta och skapa alternativ till den idag förhållandevis monotona byggnadsstrukturen. Målet är att skapa en fördubbling av antalet bostäder (från 1100 till 2200 bostäder över en utvecklingsperiod på 20 år) och att dessa ska erbjuda ett nytillskott av varierade boendeformer, verksamheter och människor. (ur planprogram Drottninghög s.8 och s.58)

Strukturbildens tillägg: Strategin ändras från programmets mål på 2200 bostäder till att planläggningen görs mot ett scenario med 2700 bostäder på Drottninghög. Målet är även fortsatt att uppnå de stadsmässiga kvaliteter och tillskapa de värden som programmet beskriver. För att förtätningen ska kunna göras med bibehållna eller ökade stadskvaliteter ska varje ny planläggning av Drottninghög utvärderas mot

- Helheten: hur stor förtätning möjliggörs och vad blir konsekvensen för helheten på Drottninghög?
- Kvalitet: Hur är bebyggelsen disponerad med tanke på de faktorer som skapar värden för de boende på området. Är bostadsgårdarna tillräckligt stora och utformade så att det är tydligt vad som är privat respektive allmänt tillgänglig mark. I del tre beskrivs hur en avstämning mot dessa faktorer kan göras.

Nya och förändrade förutsättningar sedan 2012:

Fem detaljplaner har vunnit laga kraft:

- I planerna för Västra Grönkulla samt Trumslagaren har en förtätning med bostäder, kontor, handel och service möjliggjorts.
- En ny förskola har möjliggjorts längs Drottninghögsvägen.
- Drottninghögs centrum kan förtätas med bostäder, kontor, handel och service. Bebyggelsen kan också disponeras om.
- En ny detaljplan för Drottninghögsbadet möjliggör även fritidsverksamhet i anslutning till badanläggningen.

Parkeringsstrategi DrH (2017)

- En områdesspecifik parkeringsstrategi som bland annat pekar på behovet av parkeringshus för en effektiv markanvändning.

Stadsplan 2017

- Översyn av funktioner. Program för Fredriksdal samt för Drottninghög har arbetats in i Stadsplan 2017.

Strukturbilden:

Bostäder

- Strukturerna i programmet kvarstår.

Bostäder, kontor, handel och service

- Strukturerna i programmet kvarstår.

Skola, fritidsverksamhet, samlingslokaler.

- Programmets förslag kvarstår.

Skola, fritidsverksamhet, bostäder, samlingslokal

- Den delen av föreslagen utbyggnad som ligger i parken tas bort.

Publika verksamheter i bottenvåning

- Centrumverksamheterna klustras till de två hållplatslägena längs Vasatorpsvägen.

Fritidsverksamhet, samlingslokaler

- En ny detaljplan har fastslagit programmets intention för Drottninghögsbadet. Skolverksamhet är dock inte lämpligt på grund av översvämningsrisken.

Handel

- Programmets intentioner kvarstår.

Parkeringshus

- Syftet är att peka på behovet av parkeringshus för att uppnå en effektiv markanvändning, exakta lägen får identifieras i samband med detaljplaneläggning.

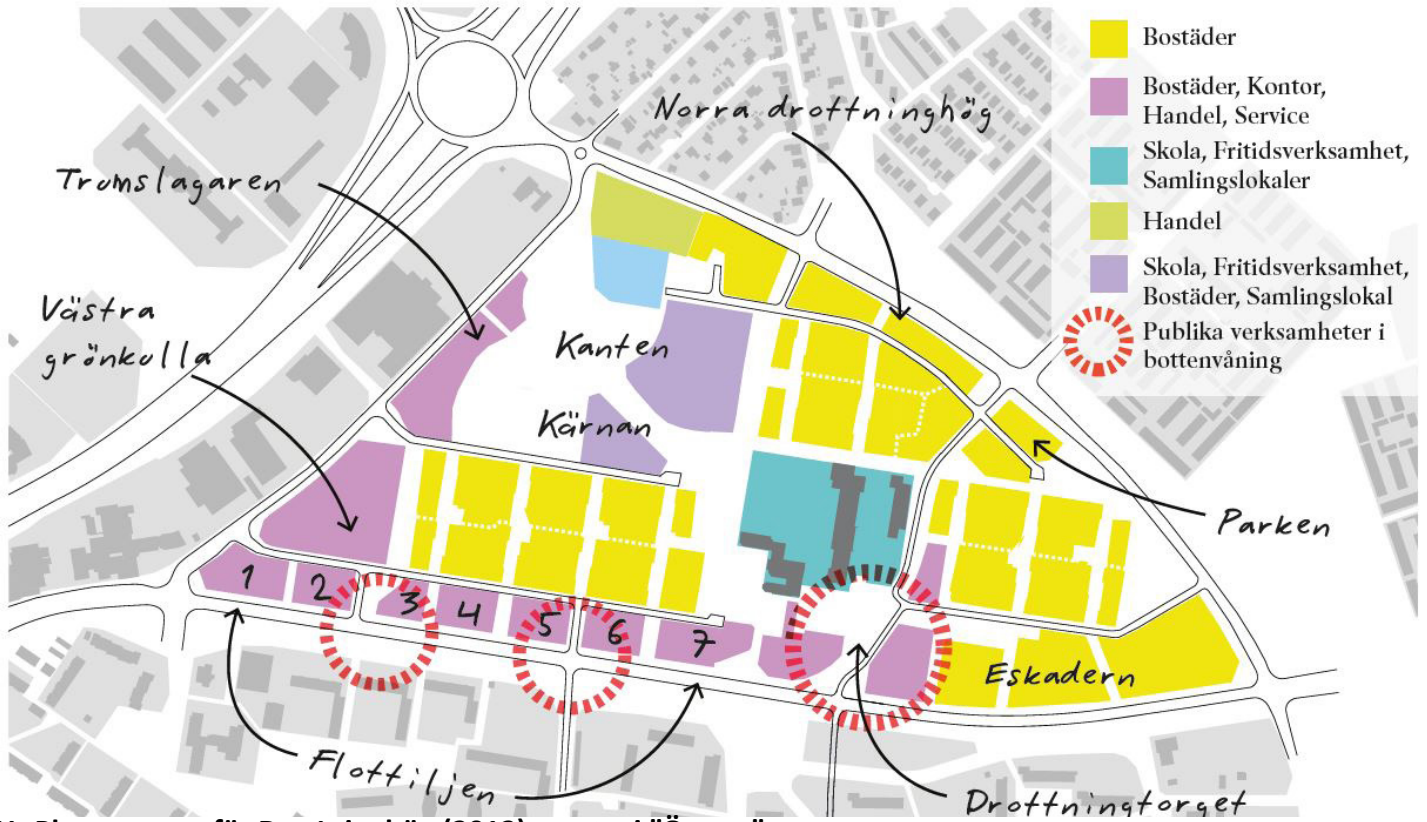
Förskola

- Förtätningen innebär ett ökat behov av förskolor inom Drottninghög. Det föreslås tillkomma en enhet inom respektive område, dvs. Rö- Grön- och Blåkulla. Exakta lägen identifieras i samband med detaljplaneläggning.

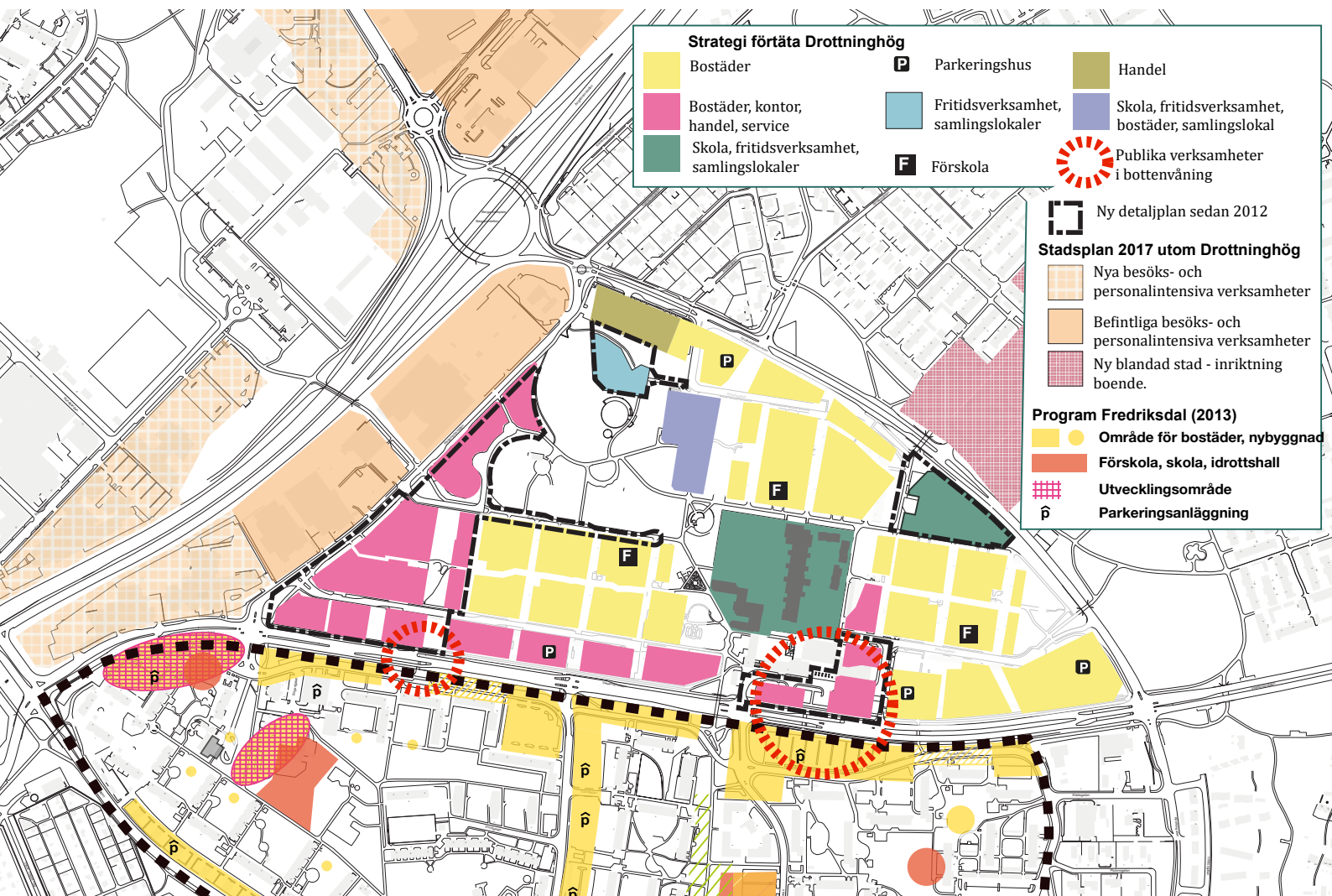
Övriga förändringar:

- Stadsplanens utpekade områden för verksamheter och bostäder lyfts in i de omgivande områdena för att tydliggöra planeringsintentionerna och hur de olika stadsdelarna förhåller sig till varandra.
- Områden för bostäder, förskola, utvecklingsområde och parkeringsanläggning lyfts in från program Fredriksdal (2013)

FÖRTÄTA

Ur Planprogram för Drottninghög (2012), strategi "Öppna"

Strukturbildens uppdatering av strategi "Öppna"

Del 2 – måluppfyllnad och lägesrapport

Denna del fokuserar på inriktningen för det fortsatta arbetet med att utveckla Drottninghög enligt strukturbilden. Då förändringen för strategin förtäta innebär ett scenario på ytterligare 500 bostäder jämfört med programmets förtättningsmål ökar fokus på att förtäta med kvalitet för att bibehålla övriga mål i programmet.

Utgångspunkten för denna del är:

- **Nya detaljplaner och byggprojekt.**

Genomförandet av strukturomvandlingen på Drottninghög har kommit igång. Sammanställningen av pågående projekt och hur de är disponerat gällande förtättningsgrad, typologier och disposition av bebyggelsen är ett viktigt underlag för att hitta den fortsatta inriktningen.

- **Resultat från workshops och erfarenhetsåterföring.**

Inom ramen för arbetet med strukturbilden har en rad workshops utförts. Det har även skett kunskapsinhämtning i form av studiebesök och referenser från de olika personer som varit inblandade i projektet.

- **Aktuell forskning och kunskapsinhämtning.**

I samband med workshops inbjöds en rad experter och forskare med inblick i utformning och faktorer som påverkar stadsmiljön.

För utvecklingen på Drottninghög finns därmed möjlighet att få en överblick av helheten, samt att bedöma ett enskilt utvecklingsförslag inom området utifrån följande:

1. Hur hög är förtättningsgraden och vad innebär det för utvecklingen av Drottninghög?
2. Hur bidrar bostadsgårdarnas utformning till att skapa en trygg och inkluderande utemiljö?
3. Genom att mäta hur mycket offentlig parkmark som finns per person illustreras konsekvenserna av ett förslag på förtätning.
4. Hur hanteras tryggheten i förslaget? Här finns inga generella lösningar på hur den fysiska planeringen kan understödja tryggheten. Men genom att belysa faktorer som exempelvis överblickbarhet, orienterbarhet, placering av entréer lyfts frågan tidigt i processen.

Genomlysningen av frågeställningarna ovan redovisas systematiskt till projekt- och styrgrupp DrH.

1. Förtätningsgrad

Förtätning är en möjlighet att utveckla Drottninghög och att skapa nya strukturer som kan bidra till att förstärka området. På Drottninghög finns plats att förtäta, men det är viktigt att göra det med utgångspunkt i helheten. Det är också viktigt att arbeta vidare med kvartersstrukturer och typologier för omvandlingen av bebyggelsen.

I underlags-PM Bostäder, planeringsunderlag, till Stadsplan 2017 finns stadsövergripande riktlinjer för förtätning. Här anges antalet bostäder per hektar som täthetsmått. En bostad definieras schematiskt som 100 kvm med i genomsnitt två personer.¹

PM:et sammanfattar stadens strävan när det gäller förtätning av befintlig bebyggelsen. *Vi eftersträvar en blandning av typer och storlekar på bostäder och hög täthet med helst 100 bostäder per hektar. Det behövs offentlig service såsom skolor, förskolor samt ytor och platser för fysisk aktivitet. Vi behöver närparker eller områdesparker, gröna stråk, stadsodling och dagvattenhantering.*² Inom projekt DrottningH läggs särskilt fokus på att förtätningen är ett medel för att förstärka en positiv utveckling av stadsdelen.

1 Helsingborgs stad 2017, *Bostäder, planeringsunderlag*, underlag till Stadsplan 2017, digitalt underlag tillgängligt på <https://dokumentsbf.helsingborg.se/oversiktsplanering/stadsplan-2017/stadsplan-2017-pm/>

Forskning kring förtätning

Förtätning går att mäta på olika sätt. I föreläsningen *Täthet och närhet* på workshopen *Förtätning på Drottninghög* den 30 januari 2018 diskuterade forskaren och arkitekten Meta Berghauer-Pont begreppet täthet. Bland annat i en modell, Spacematrix, som visar på sambandet mellan exploateringstal, byggnadshöjd, bebyggd yta och användningstrycket på den omkringliggande obebyggda ytan. Modellen ger en indikation på den egentliga förtätningen av olika bebyggelse typer. Exempelvis visar modellen att en hög byggnadshöjd inte alltid medför ett högt exploateringstal då det också innebär ett ökat behov av ianspråktagande av omkringliggande mark³ för exempelvis parkering. I utvecklingen av Drottninghög mot en högre förtätning är denna diskussion viktig. Vilken typ av bebyggelse ska tillföras området och hur utnyttjas marken bäst?

2 Helsingborgs stad 2017, *Bostäder, planeringsunderlag*, underlag till Stadsplan 2017, digitalt underlag tillgängligt på <https://dokumentsbf.helsingborg.se/oversiktsplanering/stadsplan-2017/stadsplan-2017-pm/> s.5

3 Meta Berghauer-Pont, *Täthet och närhet, Helsingborg – strukturbild Drottninghög*, föreläsning i Helsingborg 2018-01-30

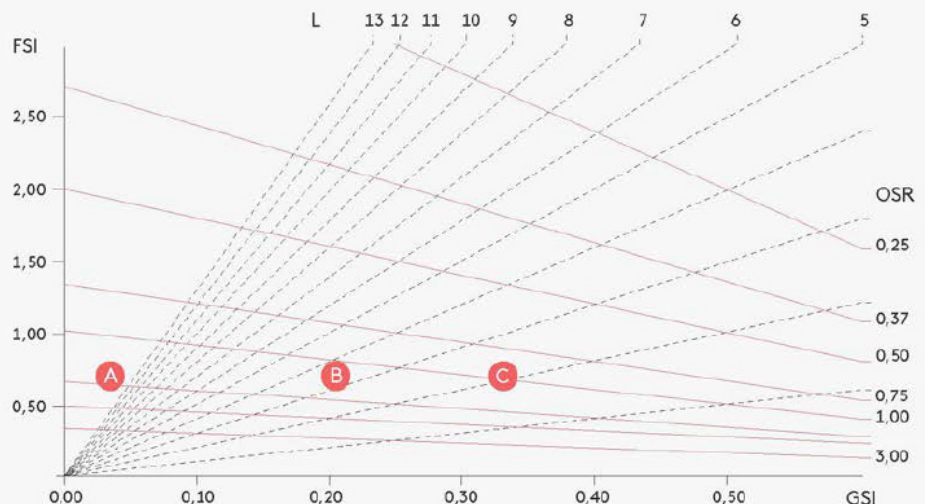
Spacematrix-modellen: Från exploateringstal till täthet

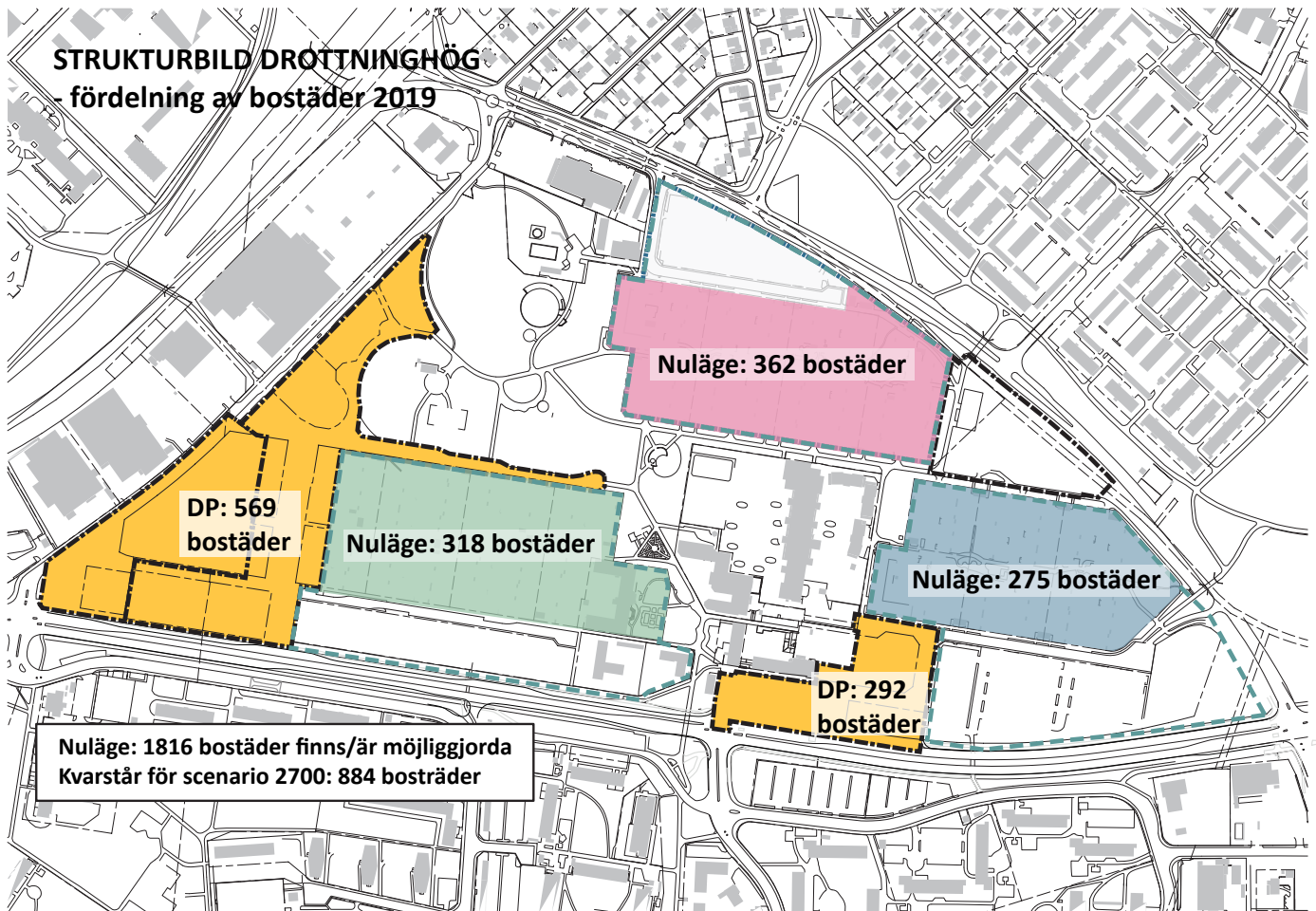
Ökad täthet anges ofta som svar på frågan om hur framtidens städer ska byggas hållbara och attraktiva.

Men enbart exploateringstal som mått på täthet är otillräckligt för att beskriva olika bebyggelse typer och än mindre om vad inverkan kan bli på stadsmiljön. Ofta är effekterna inte de vi tänker oss. Exempelvis ger en hög byggnadshöjd (L) inte alltid ett högt exploateringstal (FSI), lämnar stadsvillor i kvartersstruktur mer mark obebyggd än radhus (GSI) och ökar trycket på det obebyggda om man bygger lägre med samma exploateringsgrad (OSR). Kombinerades flera mått däremot så framträder betydligt mer intressanta saker för stadsbyggandet.

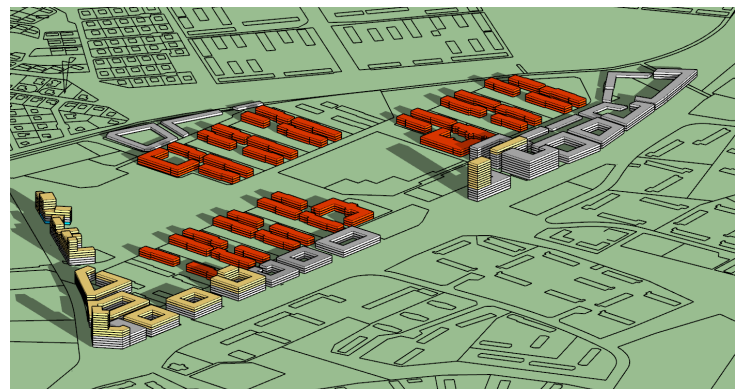
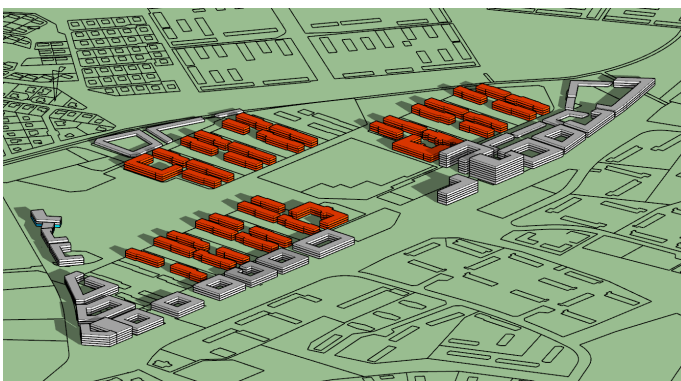
Spacematrix-modellen är utvecklad av Meta Berghauer Pont och Per Haupt med avsikt att ge en mer arkitektonisk förståelse av begreppet täthet.

FSI: Exploateringstal
L: Byggnadshöjd
GSI: Bebyggd yta
OSR: Användningstryck på den obebyggda ytan

En av förändringarna som strukturbilden innebär jämfört med programmet är att målet på en förtätning med ytterligare 1100 bostäder blir att vi arbetar mot ett scenario på ytterligare 1600 bostäder, dvs. sammanlagt 2700 bostäder på Drottninghög. Detta innebär att varje förslag till ny bebyggelse på Drottninghög ska speglas mot helheten.

Principiell analys av den pågående förtätningen på Drottninghög hösten 2017. Bilden till vänster visar på programmets principer för förtätning på Drottninghög. Till höger illustreras det som möjliggjorts i detaljplanerna i gult. (analys: Sara Sardari Sayyar)

2. Bostadsgårdarnas utformning

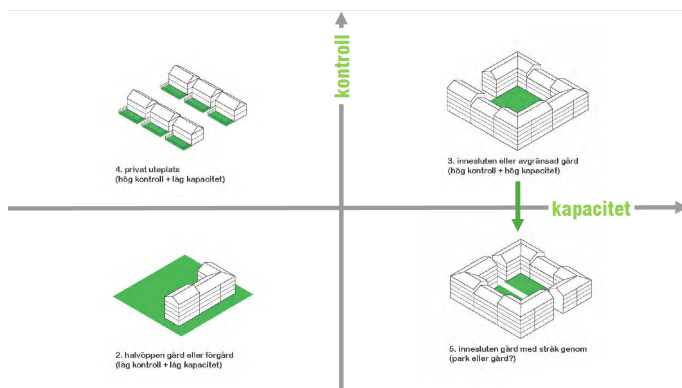
En utvärdering av bostadsgårdarna är ett stöd för att se hur den fysiska utvecklingen kan stödja livet mellan husen på Drottninghög. På Drottninghög finns generösa grönytor, både parkmark och kvartersmark. Samtidigt medför strukturen att det är svårt att avgöra vad som är offentlig park och vad som är privat bostadsgård. Lamellhusen ligger i en öppen struktur där parken och bostadsgårdarna hänger ihop i en grön helhet. Dessutom finns inga entréer direkt ut på de gröna gårdarna. Idag leder detta till att bostadsgårdarna är dåligt utnyttjade och kan upplevas som otrygga.

En förtätning ger möjligheter att strukturera om bostadsgårdarna så att de blir tryggare och mer ändamålsenliga. En systematisk utvärdering hjälper oss att hitta en balans mellan bebyggelse och utemiljö för att inte riskera att bygga bort värden.

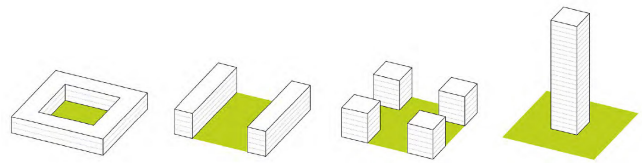
Forskning kring bostadsgårdars betydelse

Som underlag för utvärdering av de bostadsgårdar som finns och för tillkommande förslag har aktuell forskning på området varit vägledande. På workshopen om grönstruktur den 9 januari 2018 presenterade Eva Minoura, arkitekt och tekn. Dr i stadsbyggnad, sin forskning kring bostadsgårdars funktionalitet och utformning. Minoura menar att när vi planerar för bostadsgårdar måste både de boendes trivsel och platsernas offentlighet beaktas. I sitt avhandlingsarbete har hon undersökt och analyserat hur bostadsgårdars utformning påverkar de boendes användning av dem, det vill säga bostadsgårdarnas *funktionalitet*⁴. Slutsatserna omfattar bland annat fem samband mellan bostadsgårdars funktionalitet och utformning:

1. Små gårdar används sällan; rymliga används oftare
2. Inramning ger tillhörighet och trygghet
3. Otydliga gränser ger färre spår av användning
4. Stråk genom gårdar ger lägre tillhörighet och användning
5. "Ofärdiga" gårdar kan ge ökad delaktighet (om inramning/tydlighet finns)⁵

GÅRD =

KVARTERSMARK TILLHÖRANDE FLERBOSTADSHUS

Minoura gör skillnad mellan de faktorer som handlar om bostadsgårdarnas kapacitet och de som relaterar till användarnas upplevelse av kontroll och tillhörighet över sin närmiljö. Kopplat till de mått som anges i Spacescapes forskningsguide Mäta stad⁶, slutsatser från Eva Minouras avhandling⁷ och bl. a. Eva Kristenssons forskning kring bostadsgårdar⁸ får vi ett verktyg för utvärdering av bostadsgårdarnas utformning med hänsyn till

Kapacitet – Storlek och rymlighet

- 10-20 kvm bostadsgård per 100 kvm BTA > 1200 kvm samlat och gemensamt gårdsrum (enskilda uteplatser undantagna)
- 50% grön yta
- 50% solbelyst vår/höstdagjämning

Kontroll – Gränser och inramning

- Rumslig inramning kompletterad med tydliga gränser stödjer tillhörighet och egna tillägg.
- Stråk genom gårdar bjuder in offentlighet och bör undvikas om gården är för boende.
- Inramningen är avgörande för bullerfria gårdar, en aspekt av upplevd kontroll.⁹

4 Eva Minoura, *Uncommon Ground, Urban form and Social Territory*, Stockholm KTH 2016

5 Eva Minoura, *Min, vår, allas, bostadsgårdens funktionalitet*, föreläsning, Helsingborg 2018-01-09

6 Alexander Ståhle et. Al, *Mäta stad, en guide till forskningsdriven stadsbyggnad*, Stockholm 2016

7 Eva Minoura, *Uncommon Ground, Urban form and Social Territory*, Stockholm KTH 2016

8 Eva Kristensson, *Rymlighetens betydelse: en undersökning av rymlighet i bostadsgårdens kontext*, Alnarp SLU 2003

9 Eva Minoura, *Min, vår, allas, bostadsgårdens funktionalitet*, föreläsning, Helsingborg 2018-01-09

Utvärdering av Bostadsgård , Grönkullagatan 21-25

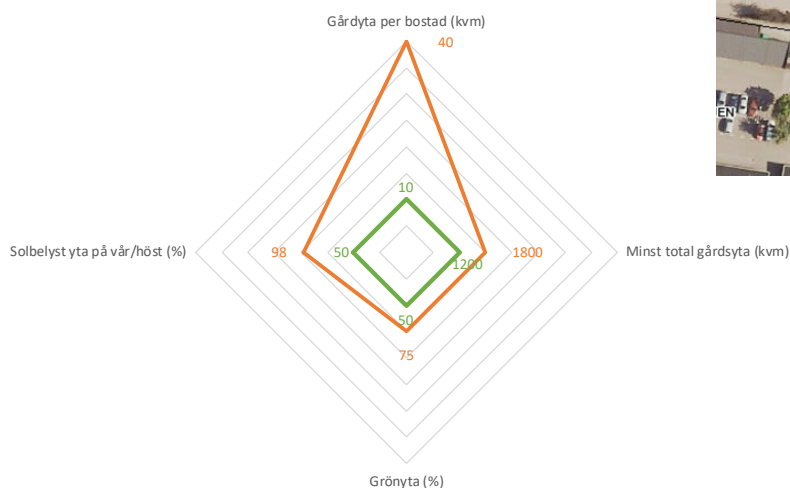
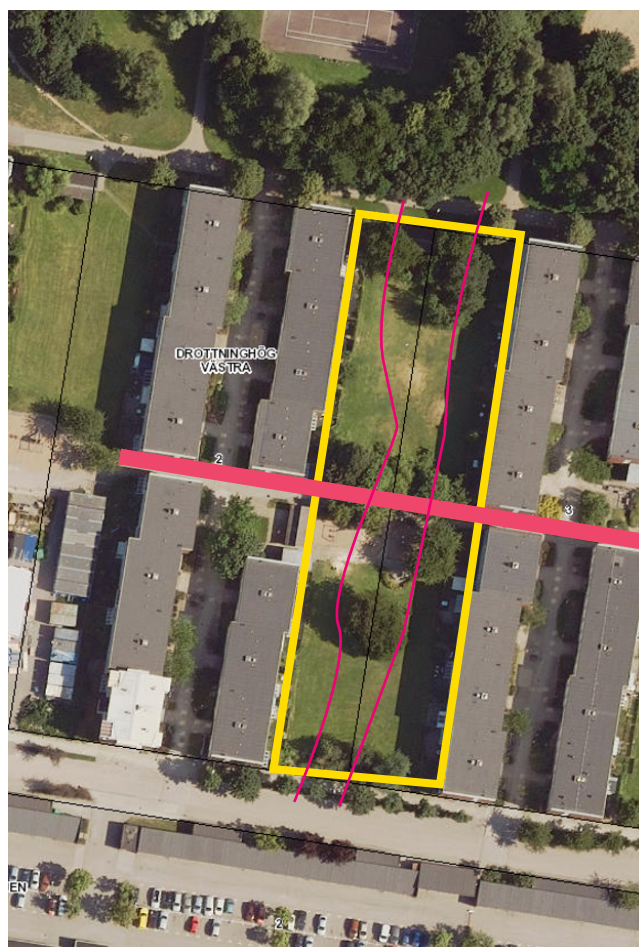
Kvalitativ bedömning (kontroll)

- Undviks stråk genom bostadsgården?
- Nej (se markering i rött)
- Är bostadsgården tydlig inramad?
- Nej

Kvantitativ bedömning (kapacitet):

- Finns minst 10 kvm gemensam gård per bostad?
- Är bostadsgårdarna större än 1200 kvm?
- Är minst 50% av ytan grön?
- Är 50% av gården solbelyst på vår/höstdagjämn

- Svar redovisas i diagram, gränsvärden markerat i grönt, resultaten med orange linje.

Exempel på utvärdering av en befintlig bostadsgård på Grönkulla med hänseende till dess kapacitet och hur väl utformningen understödjer de boendes känsla av kontroll. Gården klarar idag den kvantitativa bedömningen, illustrerade i gult i diagrammet, medan de saknar förutsättningar för att ge de boende en känsla av kontroll i användning av gården.

3. Parkmarken

Drottninghög är idag en grön stadsdel med ett parkstråk genom den västra delen. 2016 beräknas det finnas 24 kvm allmänt tillgänglig parkmark per person boende på Drottninghög. En konsekvens av förtätningen av stadsdelen är ett ökat tryck på den gemensamma parkmarken. Strukturbilden gör i strategin "förtäta" ställningstagandet att den nuvarande parken ska bevaras i sin nuvarande omfattning och utökas i takt med att förtätningen ökar.

I Grönstrukturprogrammet och i planeringsriktlinjerna till Stadsplan 2017 finns tydliga ställningstaganden och mått gällande närhet till grönområden från bostäder och storlek på olika typer av grönstruktur för att människor ska må bra.

Ställningstagande gällande grönstrukturen i Stadsplan 2017 (november 2017)

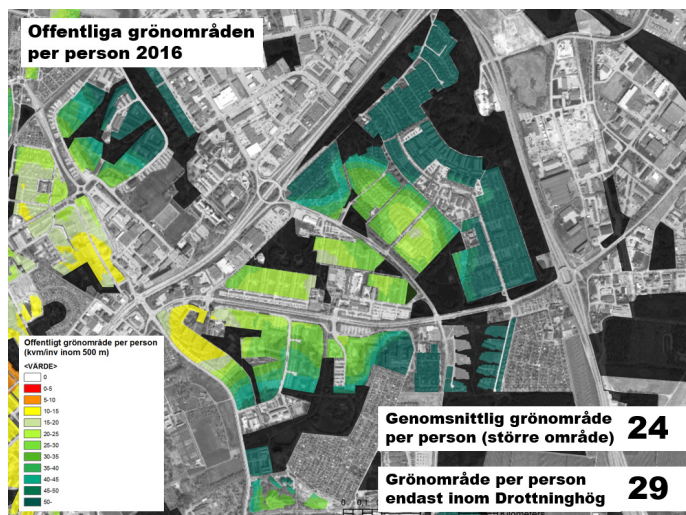
- Alla ska ha god tillgång till parker och natur. Gröningar är viktiga komplement till närparker och områdesparker. Vi ska verka för att alla stadsdelar har tillgång till områdespark med platser för vila, motion, samvaro, aktiviteter och lokala evenemang.
- Stadens parker och natur ska inbjuda till spontana möten, social samvaro, fysisk aktivitet och återhämtning. Vi ska värna tysta områden från buller och förbättra ljudnivån i bullerutsatta grönområden.
- Grönskan ska bli mer mångfunktionell. Parker, stråk och natur för att öka produktionen av ekosystemtjänster
- I områden med lite parker ska stadsträd och annan vegetation särskilt prioriteras i det offentliga rummet.
- Vi ska i första hand förtäta på hårdgjorda ytor som parkering och inte på grönstruktur. I enstaka gröna stråk kan förtätning vara möjligt, så länge karaktären och funktionen av grönt stråk behålls.

Riktlinjer för kommande planering

- Park för utevistelse, lek och spontana idrottsaktiviteter bör finnas inom 300 meter från bostäder och kunna nås på trafiksäkert sätt.
- Mått för vägledning vid ny bebyggelse och vid förändringar i befintliga miljöer:
 - Närpark >1 hektar maximalt 300 meter
 - Områdespark >5 hektar maximalt 500 meter
 - Större naturområde >15 hektar maximalt 1 kilometer
 - Rekreatjonsområde >200 hektar maximalt 3 kilometer
- Ljudnivån bör understiga 50 db(A) i parker och naturområden och 45 db(A) i rekreatjonsområden för att säkerställa en god ljudmiljö.
- Målet är att natur, grönstruktur eller andra friytor med kvaliteter ska finnas inom 300 meter gångavstånd från grundskola och förskola för att kunna användas i den vardagliga undervisningen.
- Tillgång på grönska (park och natur) är god över 25 kvadratmeter per person och bör inte understiga 10 kvadratmeter per person.
- Gestaltning och skötsel av stadens park- och naturmark ska stärka lokal, naturlig biologisk mångfald.
- Vid förändringar av parker eller grönområden ska alltid de kulturhistoriska värdena vägas in.
- Parker ska vara solbelysta och endast ha slagskugga från kringliggande bebyggelse mer än i begränsad omfattning.

Detta är generella mått som gäller för hela staden. På Drottninghög blir det extra noga att bevara de gröna värdena som finns idag. Ett sätt att slå vakt om de gröna värdena är att registrera hur varje förtättningsprojekt påverkar andelen allmänt tillgänglig parkmark som finns per person.

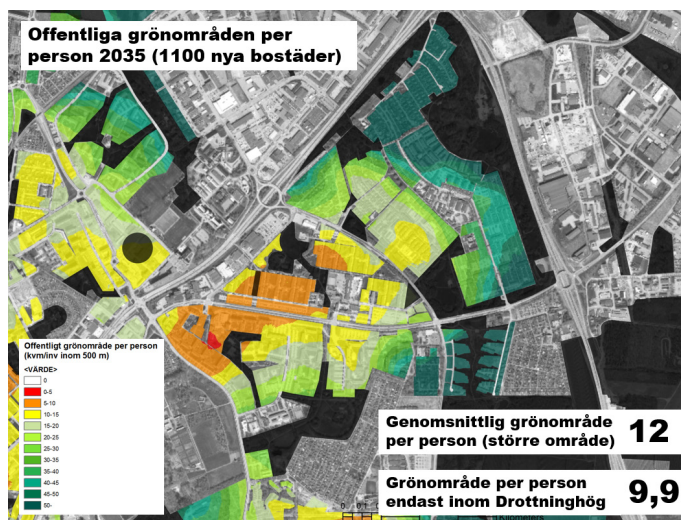
Analys: offentlig grönyta per person på Drottninghög

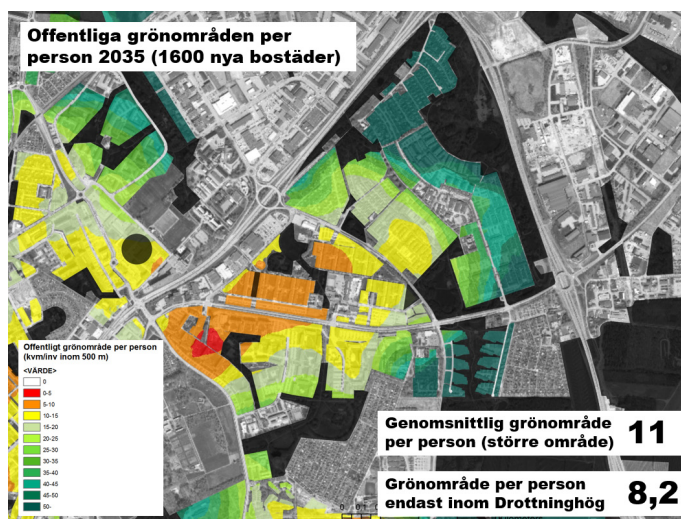
Scenario 1, 1100 bostäder

GIS-analys av tillgången till offentlig parkmark per boende på Drottninghög för olika scenarier. Samtliga analyser är gjorda med fokus på förtätning enbart på Drottninghög och med en folktäthet på 2,7 personer per lägenhet.

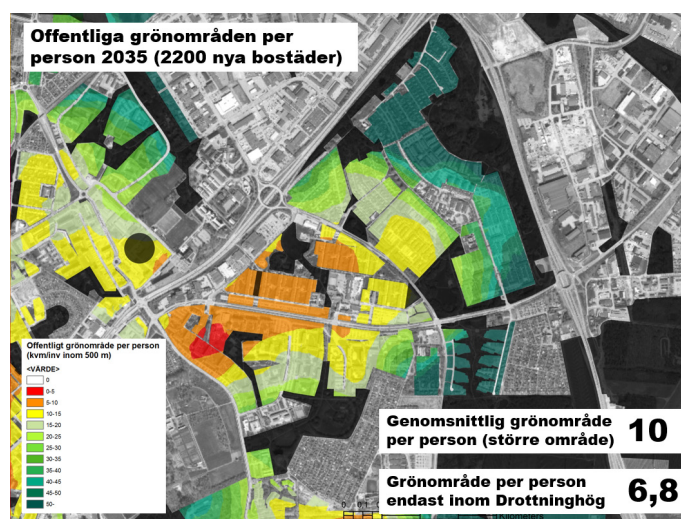
1. Tillgång år 2016, baserat på 1100 bostäder.
2. Scenario år 2035 med sammanlagt 2200 bostäder på Drottninghög
3. Scenario år 2035 med sammanlagt 2700 bostäder på Drottninghög
4. Scenario år 2035 med sammanlagt 3300 bostäder på Drottninghög.

Scenario 2, 2200 bostäder

Scenario 3, 2700 bostäder

Scenario 4, 3300 bostäder

4. Trygghet

I planeringen av Drottninghög är tryggheten en viktig faktor att ha i fokus. Det finns ett behov att utveckla arbetsmetoder för att arbeta med hur den fysiska planeringen ska understödja tryggheten i området.

I det kommande arbetet bör en referensgrupp med kompetens inom trygghetsfrågan finnas med och granska planförslag och utvecklingen av området.

Generella riktlinjer kring utformning med tanke på överblickbarhet och orienterbarhet i gator och stråk, placering av entréer, tydlighet mellan offentlig och privat mark är viktiga faktorer som påverkar upplevelsen av trygghet i området. Särskilt fokus bör ligga på att dessa frågor bevakas i planeringsprocessen.

Förslag på Checklista för granskning av förslag till bebyggelseutveckling på Drottninghög:

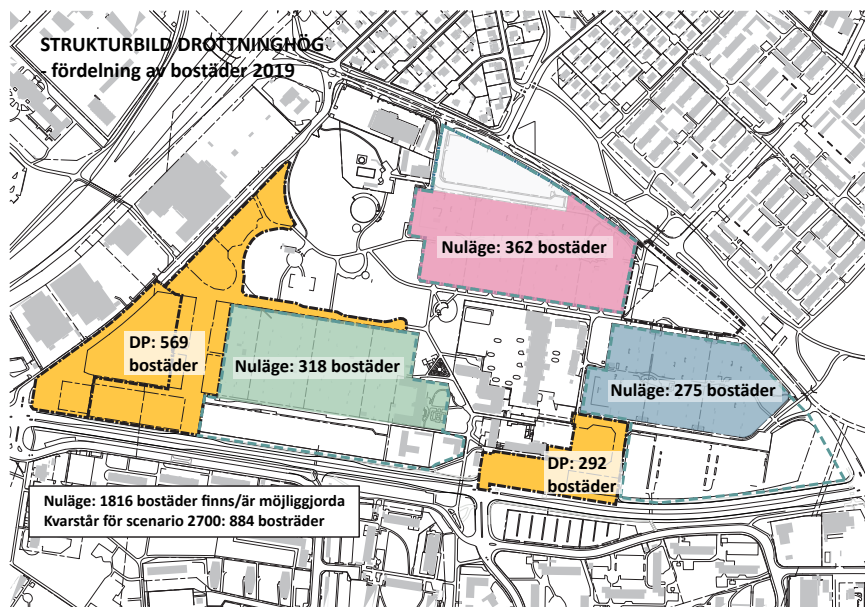
1. Förtätningsgrad:

Hur storförtätning innebär förslaget?

Antal bostäder

Bostäder per hektar¹⁰

Bebyggelse typer (kvarterstad, stadsvillor, lamellhus, punkthus, etc.)

Vilka konsekvenser får det för förtätningen på Drottninghög?

Behov av förskolor: (platser)

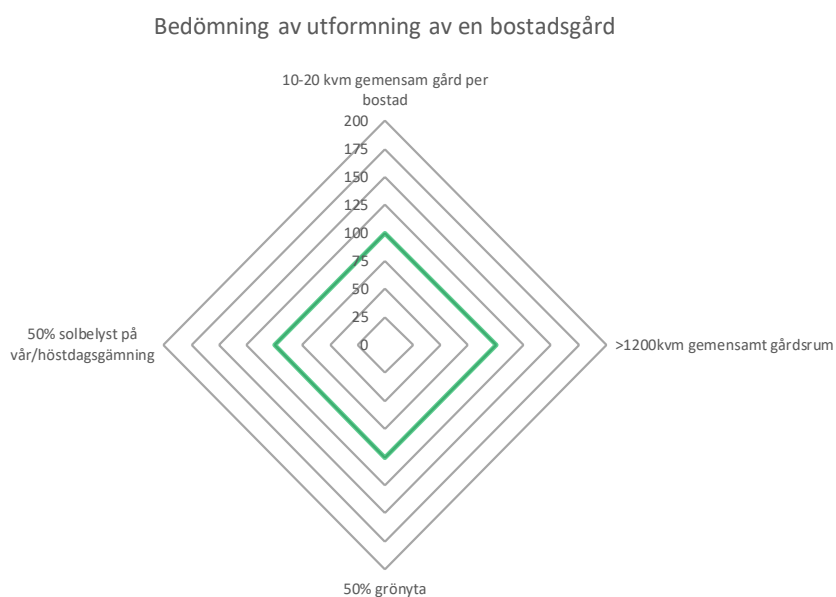
Parkeringsbehov: (kvm)

¹⁰ Enligt modell från Stadsplan 2017 Helsingborgs stad 2017, *Bostäder, planeringsunderlag*, underlag till Stadsplan 2017, (s.4) digitalt underlag tillgängligt på <https://dokumentsbf.helsingborg.se/oversiktsplanering/stadsplan-2017/stadsplan-2017-pm/>

2. Bostadsgårdar:

Undviks stråk genom bostadsgården? (ja/nej)

Är bostadsgården tydligt inramad? (ja/nej)

3. Parkmark:

Hur mycket parkmark per person blir det på Drottninghög som helhet?

4. Trygghet:

Hur har projektet utformats med hänsyn till de faktorer som har betydelse för upplevelsen av trygghet i området (placering av entréer, överblickbarhet i stråk, orienterbarhet etc.)

Har projektets utformning stämts av med referensgrupp för trygghet

Del 3 - utgångspunkter

Uppdrag: strukturbild Drottninghög (september 2016)

Uppdraget om att upprätta en strukturbild för Drottninghög gavs i september 2016 från projekt DrottningH till planansvarig. Nedan sammanfattas uppdraget:

Bakgrund:

Sedan planprogram DrH beslutades 2012 har flera förutsättningar förändrats. Detta påverkar planeringen för helheten och strukturen i området.

Det finns delar av planprogrammet som blivit inaktuella. Eftersom olika områden inom Drottninghög nu befinner sig i olika faser, planerings-, genomförande- och förvaltningsfasen måste strukturen och helheten justeras successivt när delar förverkligas och genomförande av vissa delar av projektet påverkar hur helheten utvecklas.

Syfte:

Genom en förnyad analys på översiktlig nivå komplettera gällande planprogram i de delar som behöver aktualiseras. Samtidigt knyta den övergripande strukturen till ändrade förutsättningar och genomförda projektdelar.

Leverans:

Sammanställning av de förutsättningar som ändrats och tillkommit jämfört med gällande planprogram. Enkelt och överskådligt material, gärna i form av kartor/bilder, som visar en samlad och förankrad bild av vilken struktur projekt DrottningH utgår ifrån i fortsatt planering.

Materialet kompletterar gällande planprogram.

Beslut:

Projektgruppen DrH avgör efter leverans om och hur förankring och ev. beslut gentemot styrgrupp och politisk styrgrupp bör ske.

Med struktur ovan menas konkret övergripande samband, kopplingar, stråk och kommunikationslösningar i och kring området. I begreppet struktur integreras även inriktning för var olika för området viktiga funktioner kan planeras, och i vilka delar området tål högre respektive lägre täthet.

Arbetet bedrivs med fördel så att konsekvensanalyser kommuniceras tydligt.

Planeringsunderlag 2012-2018

Efter att planprogrammet för Drottninghög godkändes år 2012 (tillgängligt på <https://drottningh.helsingborg.se/planer-2/planprogrammet/>) har nya planeringsunderlag tillkommit. Följande material har varit underlag i arbetet med strukturbilden:

Grönstrukturprogram för Helsingborgs stad (antaget KF mars 2014)

Tillgänglig på Helsingborgs stads hemsida: <https://helsingborg.se/trafik-och-stadsplanering/planering-och-utveckling/natur-och-kultur/gronstrukturprogram/>

Områdesanalys nordöst (framtagen oktober 2016 efter beslut SBN 2014)

Tillgänglig på Helsingborgs stads hemsida: https://dokumentsbf.helsingborg.se/wp-content/uploads/sites/75/2017/01/hpg_omradesanalys_nordost_low_sbf.pdf

Input till strukturbilden i sammandrag:

Klimatanpassning av Helsingborgs stad med PM underlag (november 2016)

Tillgänglig på: <https://helsingborg.se/trafik-och-stadsplanering/planering-och-utveckling/ovriga-planer-och-utredningar/klimatanpassning/oversvamningsmodellering/>

Trafikplan 2017 (antagen SBN juni 2017)

Tillgänglig på: <https://helsingborg.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=617c882218a34335a889c3d160270c5d>

Cykelplan 2017 (antagen SBN mars 2017)

Tillgänglig på: https://helsingborg.se/wp-content/uploads/2014/11/cykelplan_2017_antagen_webb_sbf.pdf

Stadsplan 2017 (december 2017)

Tillgänglig på: <http://kartor.helsingborg.se/stadsplan/src/index.html?appid=8d8be12f83ee43408e834ceab5634b67>

Parkeringsstrategi, PM om parkering i stadsutvecklingsprojektet DrottningH (godkänd av styrgrupp DrottningH februari 2018)

Tillgänglig på projektportalen.

Kommunfullmäktige tog beslut om en revidering av stadens parkeringsnorm 2016-09-20 och om ny taxa för parkeringsköp 2015-10-20. Utifrån dessa beslut samt med utgångspunkten att bilinnehavet ska minska eller bibehållas i Drottninghög har en revidering av parkeringsstretagin för Drottning H gjorts under 2016-2017. Ett mål är att bara bygga de p-platser som verkligen behövs.

DrottningH:s projekt- och hållbarhetsplan 2017

Kunskapsunderlag trafik på Drottninghög 2017

Aktiviteter inom ramen för strukturbild 2016-2018

Som underlag för strukturbildsarbetet hölls två serier med workshops för ett antal nyckelpersoner i staden samt inbjudna experter på olika teman. Mellan serierna gjordes ett arbete för att definiera inriktningen och formen för det fortsatta arbetet. Första serien hölls våren 2017 och den andra under våren 2018. Här följer en redovisning av workshopsens innehåll och utfall.

Serie 1: Workshops våren 2017

Fyra inledande workshops med syfte att ringa in uppdraget och inriktningen för fortsatt arbete.

Medverkande:

Anders Landsbo, projektledare DrottningH
Johanna Ottosson, projektledare, Helsingborgshem
Kent Andersen, förvaltare Fastighetsförvaltningen
Charlotte Olsson, Exploateringsingenjör, Mark- och exploateringsenheten
Malin Bergman, planarkitekt, Detaljplan
Emma Olvenmyr, planarkitekt, Detaljplan
Sofie Karlsborn, miljöstrateg, Miljöförvaltningen
Martin Wester, trafikplanerare, Hållbar stadsplanering, Översiktsplanering

Karl Martell, projektutvecklare, Helsingborgshem.

Workshop 1: Mål, strategier och karaktär

2017-01-24

Syfte:

- Att diskutera vilket Drottninghög vi gemensamt vill uppnå och hur den fysiska miljön bör utformas för att stödja detta.
- Att konkretisera de övergripande strategierna
- Att få en tydligare bild av det framtida livet på Drottninghög och vilka egenskaper stadsdelen ska ha.

Workshop 2: Struktur – platser och stråk

2017-02-10

Syfte:

- Att jobba med den övergripande strukturen: Tema STRÅK OCH PLATSER
- Att kartlägga nuvarande situation och hitta länkar som saknas.
- Att kartlägga vilka funktioner och mötesplatser som vi behöver addera till strukturen.

Workshop 3: Struktur – bebyggelse

2017-02-21

Syfte:

- Att jobba med den övergripande strukturen: Tema BEBYGGELSE
- Att kartlägga nuvarande situation och hitta länkar som saknas.
- Att kartlägga vilka funktioner och mötesplatser som vi behöver addera till strukturen.

Möte 4: Vilka frågor behöver vi gå vidare med?

2017-03-14

- Definiera vilka frågor/fysiska strukturer som vi behöver utreda vidare
- Prioritera och tidsätt!

Sammanställning av Workshop 1-3

Workshop 1: Individuella SWOT- analyser:

KVALITETER

Kommunikationer Rekreation Arkitektonisk karaktär

Aktiviteter Boende trivs Levande centrum Barnvänligt

Mänsklig skala **Grönska** Gena gång- och cykelvägar

Lågt bilinnehav Mångkulturellt

Läget i staden Mäniskor/liv Bra skola Service

Skola centralt i området

Bifritt, tryggt

BRISTER

Brist på förskole-/skolplatser Otydliga gränser offentlig/privat

Ensartade bostadstyper Isolerad del i staden

Otydligt centrum **Otryggt** Siltet Osammanhängande bilstråk

Otydliga stråk Samlingslokal saknas

Boendekarriär omöjligt Oanvända grönytor Sociala problem

Outnyttjade hårdgjorda ytor Brist på attraktivitet

MÖJLIGHETER

Bättre rekreation Sällbarhet i arbetet Öka sociala värden

Stadsövergripande projekt **Mest hållbara stadsdelen i stan**

Nya villor i helhetstänk Varierade miljöer: liv och rörelseljudn Mötesplatser

Stärka centrum och service Strukturen tål förändring

Utveckla gröna kvaliteter

Barnperspektiv Förtätning/möjligheter Variation i bostadsutbud

Utveckla hållbara trafikslag Kopplingar gammalt/nytt

Stärka arkitektonisk identitet Bygga vidare på kvaliteter Dagvatten

HOT

Svårt att genomföra Biltrafik i områdets inre

Helhetstänk saknas **Barriärer mellan gammalt & nytt**

Fortsatt otryggt **Byggs ensartat** Fortsatt markparkering Marknaden

Projektet avstannar **Kvaliteter byggs bort**

Låg klimatanpassning i ombyggda hus

Trafikproblemen Omvandling till något annat Alltför hög exploatering

Workshop 1: Sammanställning av gruppdiskussioner:

Vad gör framtidens Drottninghög speciellt som miljö för boende och vardagsliv?

- Grönska med god kvalitet
- Möjlighet till boendekarriär inom området
- Kollektivtrafik-, centrum-, service-, pendlingsnära
- Området utstrålar hållbarhet ur alla dimensioner
- Den starka gemenskapen i området
- Mötena mellan människor
- Mångkulturellt

Vilka värden vill vi värna och förstärka i Drottninghög?

- Befintliga fungerande stråk
- Kvalitativa grönytor
- Verksamheter: badet, IdeA
- Skolan
- Olika prisklasser i boendet
- Det mångkulturella
- Det barnvänliga och mänskliga (t ex skolan i områdets mitt).
- Centrum, (tänk större upptagningsområde (Fredriksdal)).

Vilka är de viktigaste målen för den fysiska utvecklingen av stadsdelen?

- Fördubbla antalet bostäder.
- Olika boendeformer/upplåtelseformer.
- Koppla upp mot omgivande delar av staden.
- Bibehålla kvaliteter som grönt och bilfritt.
- Säkra att service hänger med och utvecklas i takt med hela området.

Beskriv Drottninghög år 2035. Vilken karaktär och identitet ska stadsdelen ha?

- Drottninghög är en attraktiv stadsdel/del av staden som många människor vill bo i och som är ett självklart alternativ för boende, besök och identitet.
- Världen möts på Drottninghög!

Workshop 2: Konkretisering av de fyra strategierna:

ÖPPNA

- Synliggöra Drottninghögs kvaliteter genom fysiska åtgärder, aktiviteter och marknadsföring.
- Tydliga entréer till området
- Målpunkter/mötesplatser för hela staden (t ex badet och lekplatsen).

KOPPLA

- Goda och trygga stråk (gång- och cykel, kollektivtrafik, bil) binder samman Drottninghög med övriga delar av staden
- Hållbara transporter prioriteras.
- Bygg samman med omkringliggande områden.

FÖRTÄTA

- Förtätningen ska bidra till att komplettera och tydliggöra Drottninghögs kvaliteter.
- Variation inom området - Olika identitet i olika delar.

BARN OCH UNGA

- Barn och ungas perspektiv ska beaktas i Drottninghögs utveckling
- Tänk i barnens skala.
- Prioritera barnens transporter.

Workshop 3: Frågor att arbeta vidare med:

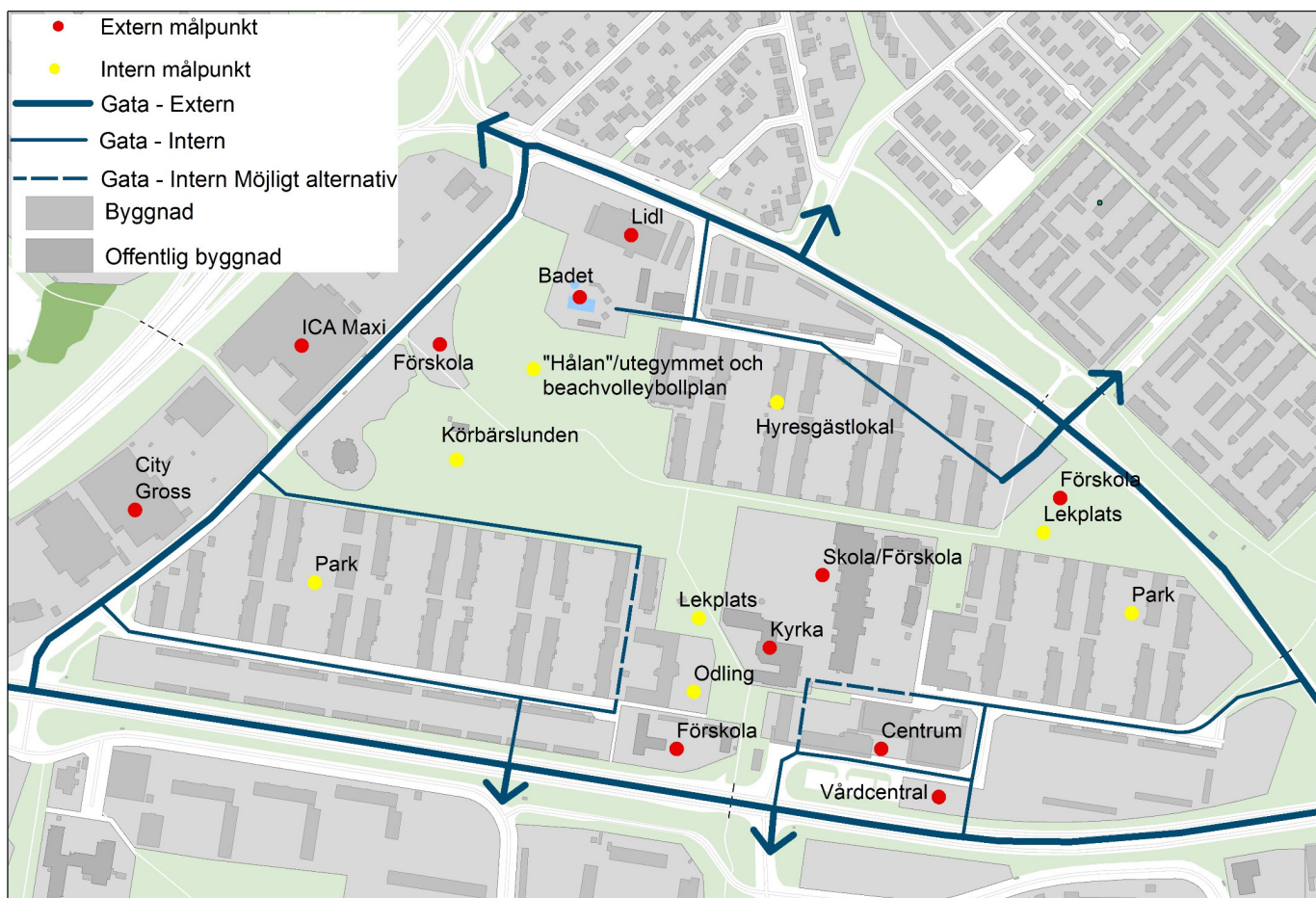
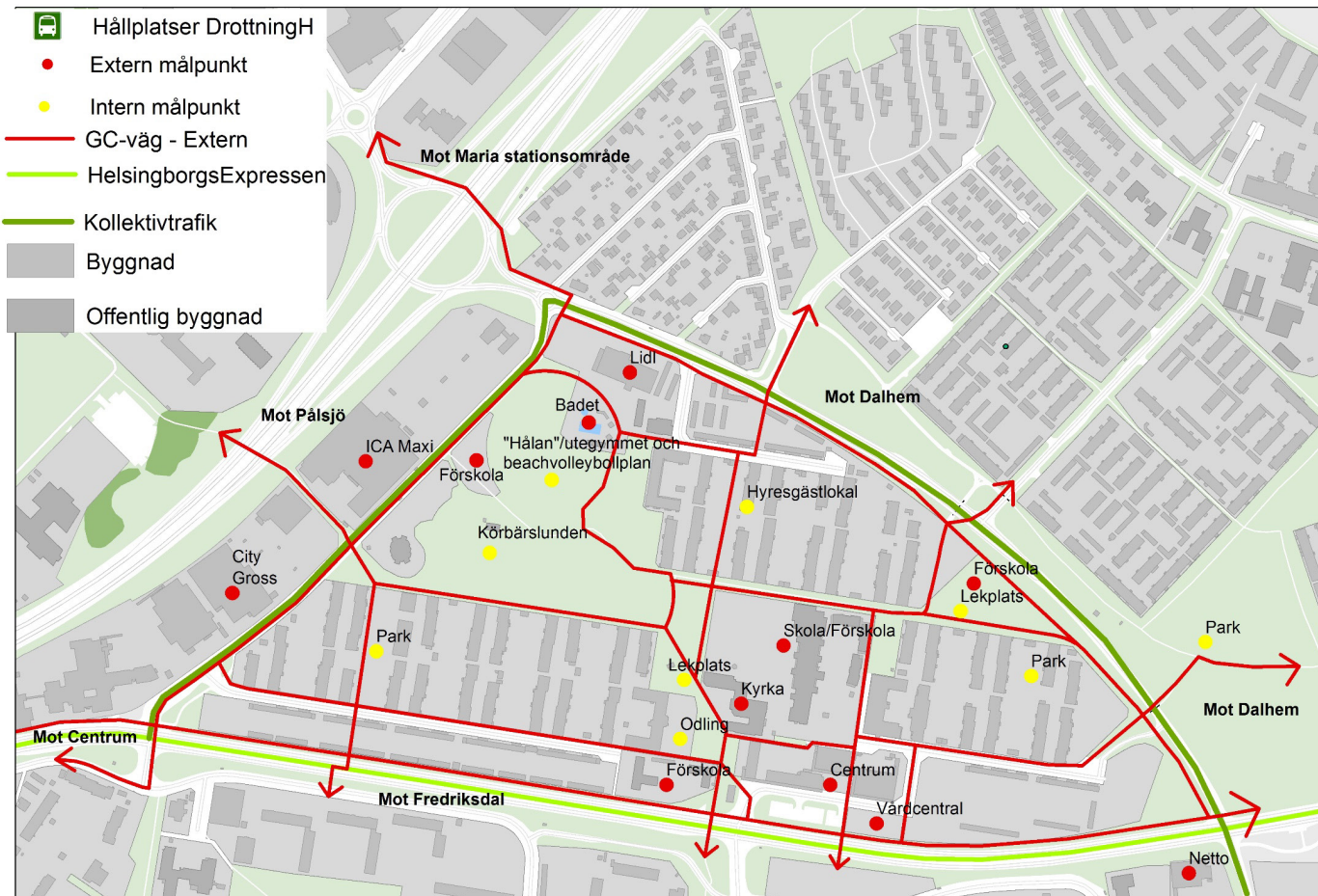
Koppling centrum – Dalhem. Placering och trafikslag

Bebyggelse – täthet och höjder

Behov av grönytor inom Rökulla/Blåkulla

Placering förskola

Workshop 3: sammanställning av gruppdiskussioner kring målpunkter och mobilitet:

Knäckfrågor och utmaningar (hösten 2017-våren 2018)

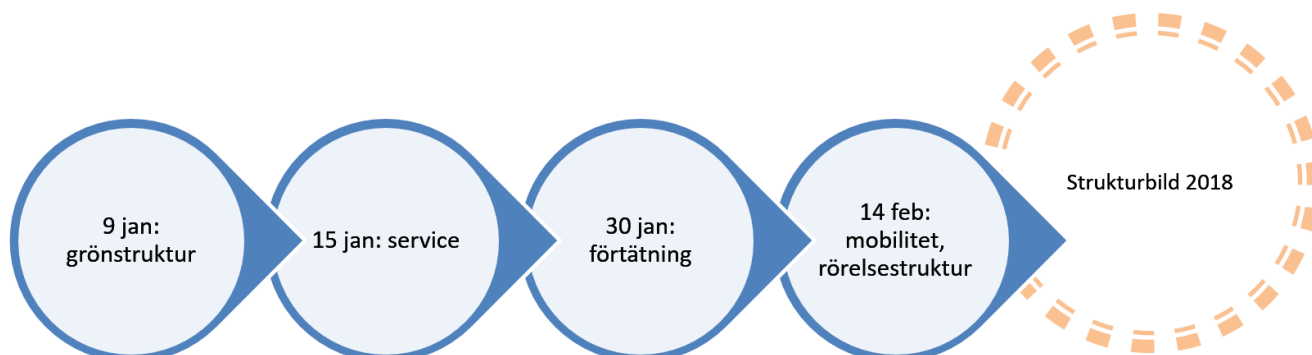
Under hösten 2017 fortsatte arbetet med strukturbilden genom att identifiera de knäckfrågor som återstod. Med avstamp i materialet från vårens workshops och fortsatta diskussioner identifierades fyra övergripande knäckfrågor, vilka behövde besvaras i en strukturbild:

- Grönstruktur: Hur hanteras grönstrukturen på Drottninghög? Vilka är de gröna kvaliteterna på Drottninghög? Vilket värde har grönstrukturen här?
- Service: Vilket behov av service ser vi på Drottninghög. Hur arbetar vi med lokalisering av de olika servicefunktionerna här?
- Förtätning: Hur hanterar vi den höga grad av förtätning som vi nu ser på Drottninghög? Hur hög förtätning tål området och vad krävs för att uppnå förtätning med kvalitet?
- Mobilitet/rörelsestrukturer: Hur hittar vi en gemensam syn på trafikstrukturer på Drottninghög?

Serie 2: Fyra workshops våren 2018

Under januari-februari 2018 hölls fyra workshops på olika teman med syftet att ringa in och besvara de övergripande knäckfrågorna. Här deltog en utökad grupp, där deltagarna från våren 2017 var inbjudna till samtliga fyra. Specialister inom de olika områdena bjöds in som föreläsare och deltagare. Nedan följer en sammanfattning av workshoparnas innehåll och resultat.

Workshop Grönstruktur på Drottninghög

Syfte:

Att gemensamt diskutera grönstrukturen på Drottninghög, nuläge, utvecklingsbehov och strategier för vidare arbete. Programmet är utgångspunkten, nya förutsättningar och frågeställningar identifieras. Identifiera samsyn och konflikter i målsättningar.

Mål:

1. Att inom ramen för strukturbilden hitta en strategi för utvecklingen av grönstrukturen på Drottninghög. Kunskapsuppbyggnad och framåtsyfte.
2. Att identifiera de frågor gällande grönstrukturen som projekt DrottningH måste arbeta vidare med.

Deltagare:

Charlotte Svensson, planarkitekt, SBF
Daniel Gardevärn, samhällsplanerare, SBF
Sara Sardari Sayyar, planarkitekt, SBF
Charlotte Olsson, exploateringsingenjör, SLF
Anders Landsbo, projektledare DrH, SLF
Gunnar Blomé, projektchef, Helsingborgshem
Kent Andersen, Förvaltare, FF
Alfred Nerhagen, landskapsarkitekt, SBF
Sofie Karlsborn, miljöstrateg, MF
Gertrud Egnell, översiktsplanarkitekt, SBF
Martin Wester, trafikplanerare, SBF

Eva Minoura, arkitekt, forskare, Spacescape
Jessica Scholz, gröngruppen, Helsingborgshem
Oskar Hall, översiktsplanarkitekt, SBF
Fredrik Bengtsson, ekolog, SBF
Johanna Elgström, landskapsarkitekt, SBF
Moa Sundberg, samhällsplanerare, SBF
Cecilia Fredriksson, samhällsplanerare, SBF
Robert Mason, områdesförvaltare, SBF

Föreläsningar/inspiration:

- **Min, vår, allas - bostadsgårdens funktionalitet.** Föreläsning av Eva Minoura, arkitekt och forskare från Spacescape.
- **DrH grönstruktur, en sammanfattning av vad som gjorts och vart vi är på väg,** Alfred Nerhagen, landskapsarkitekt på stadsmiljöavdelningen, Helsingborgs stad
- **Konsekvenser, grönt i Drottninghög,** Oscar Hall, översiktsplanarkitekt, avdelningen för hållbar stadsutveckling, Helsingborgs stad.
- **Helsingborgshems arbete med grönytor på Drottninghög,** Jessica Scholz, Arbetsledare Helsingborgshems gröngrupp.

Sammanställning av gruppdiskussionerna:

Moment 1

(övergripande)

Vilka gröna kvaliteter är viktiga på Drottninghög? Ekologiskt, socialt, funktionellt?

- Parken är en enorm kvalitet.
- Bostadsgårdarnas kvalitet är en viktig del av de gröna kvaliteterna på Drottninghög. Det är viktigt att iakttä försiktighet när bostadsgårdarna förtätas.
- Vi måste hitta trygga stråk genom bostadsområdet.
- De gröna kvaliteterna är enkla att tydliggöra i nuvarande struktur.
- Den allmänna parken är en social kvalitet genom att människor rör sig mycket i den.
- Gubbaparken är en viktig grön kvalitet för Drottninghög, det behövs en starkare koppling till denna park.
- Kvaliteterna varierar beroende på målgrupp.
- Vi måste först definiera vilka funktioner vi vill eftersträva på Drottninghög.

Vad är gröna kvaliteter och hur viktig är kvantiteten?

- [Gröna kvaliteter är] ytor som människor kan uppehålla sig på. Inte bara gräsmattor som är fina att gå vid.
- Vissa funktioner, exempelvis bollspel, kräver större sammanhängande ytor.
- Det finns få egentliga kvaliteter i befintliga gröna ytor.
- Kvantiteten kan förstärkas genom flera funktioner samordnas.
- Upplevelsevärden hänger samman med närhet och utbud.
- Kvaliteterna skiftar över dygnet. Drottninghögs utemiljöer förändras markant efter mörkrets inbrott.

Moment 2

(programmets utgångspunkter)

Hur kan vi arbeta vidare med grönstrukturen utifrån programmets mål: Öppna, koppla, förtäta samt barn och unga och de nya förutsättningar/kunskap som tillkommit?

Vilka strategier är viktiga för grönstrukturen inom Drottninghög? Hur kopplar vi gröna kvaliteter till de östra delarna av Drottninghög?

- **Öppna upp för att möta Drottninghögsvägen från Gubbaparken! Här är otryggt i förhållande till resten av Dalhem!**
- Skolan är en bra målpunkt som förenar områden.
- Stärka kopplingar till Gubbaparken
- Kan vi placera en skola på BoKlok-området?
- Nya parkstråk mellan husen i den östra delen (2 grupper) som en förskolegård.
- Bör Drottninghögsvägen bli en stadsgata?
- Nybyggnad och ombyggnad kommer att minska den privata gårdsytan och göra skillnaden mellan offentligt och privat tydligare. Hur kan vi få tillräckligt stora innergårdar så att inte kvaliteterna försvinner?
- Skapa en ny park mellan husen liknande den på Grönkulla x2, både i Rö- och Blåkulla.
- Viktigt att hindra möjligheter för smittrafik via gröna ytor och parkstråk.
- Kan vi ta mark av kvartersgårdarna till offentliga ytor eller får vi för små kvartersgårdar då?
- Gubbaparken viktig del att koppla till DrH. Gubbaparken ska troligen tillgodose äldre barn från Drottninghög. Vågar ej släppa små barn dit, går istället till kvartersgården.
- Gubbaparken är viktig för Drottninghög, om man jobbar med kopplingen.

Hur kan den gröna strukturen förstärka kopplingen till omgivningen? Vilka andra ytor i omgivningen är viktiga noder att koppla till?

- Stråket längs Drottninghögsvägen inne på Dalhem.
- Idrottsplatsen vid Kavalleristen
- Grönstråk mot Fredriksdal och parken där.
- Skolan har skarpa gränser och mycket hårdgjorda ytor.
- Stråken kanske inte bör gå över kvartersgårdarna utan istället i gröna offentliga stråk.
- **Österut mot Gubbaparken.**
- Tunnlarna under vägen
- Busstråk
- Nya tunnelkopplingar behövs på sikt!
- Kopplingen tydliggörs genom att vissa ytor "privatiseras"
- Kvartermarken måste räknas in när vi tittar på antal kvadratmeter per person. (förpliktigande)
- Tydliggöra privat- semiprivat.

Hur kopplar vi gröna kvaliteter till Drottninghög Centrum?

- Gröna ytor längs Vasatorpsvägen
- Gröna väggar och gröna tak
- Ett nytt stråk från nordost.
- Rosenträdgårdens förlängning i centrum. Koppling centrum – förskolan.
- Avgränsade ytor görs gröna och med blomprakt.
- Bättre med få välskötta, detaljerade ytor än större/ fler med eftersatt underhåll.
- Skillnad på rörelserum och vistelserum, vad är vad här?
- Självförvaltning.

Moment**(den gröna kvartersmarken)*****Vilka gröna värden är viktiga inom kvartersmarken?***

- Nära semiprivat grönska med hög kvalitet.
- Olika gårdar med olika funktionalitet.
- Identitetskapande, ägandeskap, trygghet
- Ny gårdsstruktur?
- Fika/grilla på sin gård. Funktioner på privat gård, vill ha kontroll.
- Ekologiska värden på buskar och träd
- Mötesplats med grannarna!
- Säkerställ att det finns gröna värden på privat mark.
- I slutet av projekten sparas det ofta in på kvarterens gröna värden. Hårdare krav i markanvisningarna.
- Tänk på rätt målgrupp igenom hela projektet, även i slutfasen.
- De olika gårdarna kan ha olika behov/identitet. Det kan vara en kvalitet att de inte är likadana.
- Något annat än sandlådan – föränderlighet – mångfald i platsen. Fördela "trycket" så att allt inte hamnar på samma ställe. Dynamisk lek. Vatten och sand.
- Lekmiljöerna som en del av gårdsstrukturen
- Anpassa säsongerna – inte bara en säsong!
- Det gröna får inte en chans i för täta områden. Finns exempel i Stockholm. Artificiell natur.
- Flexibilitet, att det finns möjligheter för individerna att "pyssla" i sitt närområde.
- **Äppelträd**
- **Ätliga växter/bär/frukt**
- Små lekplatser.
- Tydliggör vilka funktioner som vi vill ha och var de ska lokaliseras. Vem vill ha grönytan till vad?
- Användning, lek, utblickar, mötesplatser/samlingsplatser som plockas bord.
- Vilket ansvar har **markhållarna? Fastighetsägare jfr kommunen?**

Hur vill vi arbeta på Drottninghög för att försäkra oss om en högkvalitativ grönstruktur inom kvartersmarken?

- Uppföljning av vad som hänt på Grönkulla västra.
- Det sociala perspektivet är viktigt!
- Befintliga, tydliga, mindre.
- Funktioner – mera liv i täppan.
- Förväntningar på det allmänna (jfr odlingen)
- Informera så att folk upptäcker och grönytorerna används.
- Viljeinriktning?
- Tydlig inramning i gränserna
- Entréerna mot stråken i ombyggnadsområden.
- Skapa ramar.
- Analysera vad som finns och uppskattas av alla.
- Besluta en strategi, ska varje gård vara unik eller lite av varje på alla ställen. Minimalt på en kvartersgård. Vad ska en gård minst innehålla?
- Vi kan inte styra
- De privata gårdarna kommer att förminska
- Ta gårdar och göra dem offentliga
- Tänka på hur det kommer att användas.
- Strukturen kan hjälpa till att tydliggöra offentligt och privat
- Tydligare gränser – klurig fråga
- Gårdarna är stora idag, är de tillräckliga i framtiden?
- Små kvarter!
- Betona ner stråket – skapa sammanhängande gårdar!

Workshop Service på Drottninghög

Syfte:

Att gemensamt diskutera och sammanfatta lokalisering och behov av service på Drottninghög, nuläge, utvecklingsbehov och strategier för vidare arbete. Identifiera vad som förändrats sedan programmet och vilken inriktning vi jobbar för nu. Hur fångar vi upp service som en konsekvens av förtätning?

Mål:

1. Att vi inom ramen för strukturbilden möjliggör en fortsatt hållbar utveckling och lokalisering av service på Drottninghög. Fokus ligger på förskola/skola men även andra behov fångas upp.
2. Att identifiera de frågor vi måste arbeta vidare med

Deltagare:

Charlotte Svensson, planarkitekt, SBF
Daniel Gardevärn, samhällsplanerare, SBF
Sara Sardari Sayyar, planarkitekt, SBF
Charlotte Olsson, exploateringsingenjör, SLF
Anders Landsbo, projektledare DrH, SLF
Gunnar Blomé, projektchef, Helsingborgshem
Kent Andersen, Förvaltare, FF
Sofie Karlsborn
Gertrud Egnell, översiktsplanarkitekt, SBF
Martin Wester, trafikplanerare, SBF

Oskar Hall, översiktsplanarkitekt, SBF
Johanna Elgström, landskapsarkitekt, SBF
Robert Mason, områdesförvaltare, SBF
Anna Olsson, affärsutvecklare, Helsingborgshem
Mats Nilsson, verksamhetschef, SFF,
Malin Bergman, Planarkitekt, SBF,
Björn Bendsorp-Redestam, planchef SBF,
Sara Norås, arkitekt, Nyréns arkitektkontor

Föreläsningar/inspiration:

- **Planera service på Drottninghög, Björn Bendsorp-Redestam, planchef Detaljplan Helsingborgs stad.**
- Skolors och förskolors utemiljöer, Johanna Elgström, landskapsarkitekt på stadsmiljöavdelningen, Helsingborgs stad.
- Nya tankar kring utbyggnad av skolan och H22, Anders Landsbo, projektledare på projekt DrottningH, Helsingborgs stad,
- Drottninghög – strategisk centrumutveckling, Sara Norås, Nyréns arkitekter.

Sammanställning av gruppdiskussionerna:

Moment 1

(övergripande)

Lista de aspekter på service som är intressanta att lyfta i strukturbilden.

- Ica rivs – lokalservicefunktionen behöver finnas kvar.
- Postutlämning utgör en viktig del i centrumstrukturen.
- Arbeta med att koppla skolan till centrumet.
- Kommersiell och offentlig service. Både handel och t.ex. bibliotek.
- På Drottninghög är det viktigt med service till unga och vuxna.
- Service kopplat till kollektivtrafiken – hållplatsnära lägen. Kollektivtrafikservice – hållbart resande. Starkt strukturbildande. Hjulsporservice, cykelbibliotek, cykelverkstad.
- Kyrkan.
- Samhällservice är grundläggande, vilka samordnande funktioner skulle kunna byggas vidare på. Samhällsservice skapar trygghet, robusthet och ett stand-alone dragningskraft kontra helkommersiella etableringar som t.ex. Maxi.
- Idrottsfaciliteter saknas, både för gammal och ung. Dhögsskolan bygger dessutom på rörelsepedagogik.

Hur kan en "att-göra-lista" gällande servicefrågor på Drottninghög se ut?

- Var ska vi placera lokaler med hög rumshöjd? Strategisk utredning behövs så att lokaler kan skifta i funktion efter nya förutsättningar.
- Programmeringen ska syfta till att öppna upp Drottninghög, välkomnande, lockande.
- Bli tydligare i hur Drottninghög möter andra sidan Vasatorpsvägen och Drottninghögsvägen och Regementsvägen.
- Inventera storleken på de lokaler vi möjliggör, har vi rätt bredd och utbud.
- Hur tänker vi kring de etableringar som redan finns i närområdet.
- Kommersiella aktörer kompletterar mer och mer med offentlig service och evenemang, det kräver bland annat flexibla ytor.
- Hur möter vi utvecklingen av e-handel?
- Inventera omkringliggande stadsdelscentrum/servicepunkter i andra områden.
- Läget, placeringen av servicen
- Funktionen
- Storleken för servicen
- Principer för området
- Klustra servicen, livsmedel är en viktig del för klustereffekten för ett centrum
- Spelbutik
- I strukturbilden bör tydliggöras hur olika servicefunktioner kan klustras ex butiker, skola, fritidsgård
- Se över stadsdelsgränserna ex vad händer mittemot centrum på Fredriksdals sida
- Tillräckligt med platser för skola och förskola
- Vi tvingar fram lokaler ex längs med Vasatorpsvägens nya byggnation men riskerar sedan att planera in det ex i centrum och konkurrerar då med varandra.
- Det som kräver distribution eller biltillgänglighet bör klustras runt centrum medan det som inte kräver transport ex frisör i samma utsträckning kan läggas i andra delar av stadsdelen
- Kopplingen för servicestråken, vart leder dem, finns servicestråk som behöver förtydligas?
- Titta på de servicefunktioner finns redan idag och gör utifrån det lämpliga servicestråk

Moment**(skola/förskola)****(Öppna) Hur ska vi arbeta med förskolor på Drottninghög i förhållande till parken/grönstrukturen?**

- Håll parken intakt! Håll grönstrukturen sammansatt! Undvika exploatering i park. Se parken som en resurs i för förskolan. Park inom gångavstånd.
- Vi kommer behöva riva för att skapa plats för förskola.
- Vi kan jobba innovativt med samutnyttjandet mellan förskolegård och grönska, men noga tänka över möjligheterna till samutnyttjande. Alla kommunala skolor och förskolors gårdar kan nyttjas utanför verksamhetstid. Att använda parken som förskolegård leder till otrygghet för pedagogerna, ökat slitage. Samnyttja ytor mellan förskola/skola och allmän platsmark
- Bra att nyttja befintliga gatukopplingar. Krystad lösning i pågående DP Placera förskolan i anslutning till tillgänglig befintlig infrastruktur.
- Viktigt att utnyttja förskolegårdarna som en bonus på kvällar och helger. Viktigt att jobba med tryggheten.
- Vi behöver veta mer om idrottsplatsen på Berga – för vem är den viktig – baserar vi våra tankar på fakta eller "vuxengissar" vi?
- Inte lägga förskolor och skolor på grön yta men gärna intill. Knyta ihop skolegårdarna med den offentliga grönområdena.
- Bostäder och skola – undvika förskola på bostadsgård.
- Viktigt att jobba med topografin. Skapa en intressant skola.
- Förskolorna ska vara så bra att de kan representera de gröna värdena.
- Grönkulla östra är ett bra läge.

(Koppla) Hur spelar lägena in för att förstärka programmets intentioner?

- Det är viktigt att tänka och prioritera mellan konkurrensförhållanden, att alla aktörer i området kan och bör vara med och bidra med olika funktioner.
- Skolan bygger på rörelsepedagogik – hur kan vi samarbeta för att maximera möjligheterna?
- Hur kan vi tänka bort de existerande fysiska gränserna och maximera nyttjandet och möjligheterna till rörelse/utevistelse?
- Bli en öppen mötesplats för att koppla samman möten för såväl inom Drh som till andra stadsdelar
- Skolan har en viktig roll för integreringen i stadsdelen
- Koppla samman olika funktioner inom Drottninghög ex skola och fritidsgård
- Skolan och förskolan kommer vara en av de funktioner som leder till högst flöden. Viktigt att ta tillvara på de möjligheterna
- Lokalisera så att man får en framsida mot parken
- Fånga upp och skapa cykelstråk. Rörelserna till och från skolan är bland de största flödena vi har till och från och genom området.

(Förtäta) Vilka områden kan vi peka ut som lämpliga för utveckling av skolan samt för förskolan? Kan vi komma vidare i diskussionen om att kombinera förskolor och bostäder?

- Var är balansen mellan service och bostäder?
- Om vi möjliggör ytterligare yta för skola i centrum kan kapaciteten för skola öka. Därmed behöver också skolans behov och önskemål ses över. Fler scenarios behöver utredas (SFF).
- Vi tycker att vi kan tänka mycket mer innovativt än vi gör nu. För ett samnyttjande och nya lösningar.
- Skolan bör utvecklas kring befintliga skolan ex mot centrum
- Grönkulla östra en eller två förskolor
- Bör även se över Rökulla om det finns behov av förskola där längre fram
- Om förtätningen ökar kanske en förskola måste till på ex Rökulla också. Om inte så kanske det inte behövs
- Förskola och trygghetsboende
- Gruppen är öppen för diskussion, men skol- och fritidsförvaltningen ställer sig inte positiva till detta som ett förstahandsalternativ
- Grönkulla östra är ett bra läge.
- Utmed Rökullagatan mot parken.
- I anslutning till centrumet.

Moment**(Centrumfunktioner på Drottninghög)**

Hur kan vi utveckla servicefunktionerna på Drottninghög utifrån de nya förutsättningar som tillkommit sedan programmet, (detaljplanen för centrum, genomförandet av HEX etc.)?

- Finns en risk att området fragmentiseras.
- Ta tillvara på tegelarkitektur.
- Risk att centrum flyttas österut. Vad händer med västra delen av centrum? Vilken funktion får den? Kan skolan fylla en funktion där? Hur gör man med de trånga fasaderna. Friskis hade varit bra.
- Viktigt att koppla centrum ut till HEX:en.
- Viktigt att möta med ett motsvarande stadsrum på Fredrikdalsidan.
- Viktigt att tydliggöra rörelsestråk och kopplingar i strukturplanen för att lokalisera entréer och öppna bottenvåningar dit.
- Viktigt med ett sammanhang för de olika aktörerna i centrum ex kommersiell förening m.m. Detta kanske kan tas fram på initiativ av Helsingborgshem?
- Hitta en bild av vad vi/aktörerna gemensamt vill skapa, vad ska finnas i centrum?
- Tänka på vad som händer på Fredrikdal, ska ett samarbete för centrum finnas på båda sidorna?
- IdéA, Multiteket mm bör integreras i närheten till centrum för att tänka på barnperspektivet
- Hur kan kulturdrivna initiativ genomsyra en centrumutveckling? Hur skulle vi kunna väva in det? Mer fokus på det.
- Ett centrum ska kunna stå på olika ben, inte bara handel. Samhällsservice.
- Tilltala många målgrupper så att man kan skapa möten/samutnyttja över generationsgränserna.
- Tänka att centrum ska innehålla flera målpunkter – du ger dig sällan iväg på bara ett ärende, du vill kunna göra flera saker samtidigt.
- Kan sista läget/byggrätten också bli en handelsplats, för t.ex. dagligvaruhandel, eftersom det nu är så viktigt med denna service.
- Tänka ännu mer vardagsservice som skjorttvätt, cykelverkstad, andra dagliga göromål som kan lösas under arbetsdagen och som minimerar behovet av bil och möjliggör överflytt till kollektivtrafik.
- Dagligvaruhandel är viktigt för dagligvaruhandel och vice versa – se Ica Maxi-hållplatsen.
- Bara för att det inte finns ett kommersiellt underlag idag, betyder det inte att det inte kommer att göra det i framtiden med alla som ska flytta.
- Tänka framtidens servicebehov. E-handel, upphämtning/lämning mm. Vilka kringfunktioner kan finnas till detta som skapar kommersiella möjligheter?

Workshop Förtätning på Drottninghög

Syfte:

Att diskutera hur vi vill arbeta vidare med förtätning på Drottninghög. Nuläge, utvecklingsbehov och strategier för vidare arbete. Programmet är utgångspunkten, nya förutsättningar och frågeställningar identifieras. Identifiera samsyn och konflikter i målsättningar. Diskussionerna förs efter tydliga frågeställningar.

Mål:

1. Att vi inom ramen för strukturbilden ska hitta en strategi för utveckling av bebyggelsen på Drottninghög.
2. Identifiera samsyn och konflikter.
3. Att identifiera de frågor vi måste arbeta vidare med

Deltagare:

Charlotte Svensson, planarkitekt, SBF
Daniel Gardevärn, samhällsplanerare, SBF
Sara Sardari Sayyar, planarkitekt, SBF
Charlotte Olsson, exploateringsingenjör, SLF
Anders Landsbo, projektledare DrH, SLF
Gunnar Blomé, projektchef, Helsingborgshem
Kent Andersen, Förvaltare, FF
Alfred Nerhagen, landskapsarkitekt, SBF
Sofie Karlsborn
Gertrud Egnell, översiktsplanarkitekt, SBF
Martin Wester, trafikplanerare, SBF

Oskar Hall, översiktsplanarkitekt, SBF
Robert Mason, områdesförvaltare, SBF
Meta Berghauser-Pont, universitetslektor,
forskargruppen Spatial Morphology Group
Mia Larsson, projektutvecklare,
Helsingborgshem,
Kenji Miyazu, arkitekt, Janeke arkitekter,
Besnik Nikq, projekt DrottningH,
Åsa Bjerndell, arkitekt, White arkitekter,

Föreläsningar/inspiration:

- **Täthet och närhet.** Föreläsning av Meta Berghauser-Pont, universitetslektor Chalmers och forskargruppen Space Morphology Group.
- **Ett mänskligt perspektiv på stadsplanering,** Kenji Miyazu, Janeke arkitekter
- **Förtätning som möjlighet och medel,** Åsa Bjerndell, white arkitekter

Sammanställning av gruppdiskussionerna:

Principer för förtätning på Drottninghög

- Vad är målet med förtätningen? Ekonomiska incitament är en viktig faktor.
- Rätt mix av funktioner inom Drottninghög.
- Inte höga byggnader som skuggar parken
- Mixa upplåtelseformerna, men i vilken skala?
- Olika skala i olika sammanhang. Strategi för förtätning handlar om stråk o plats, t ex att stötta centrum, målpunkter och viktiga stråk.
- Stråket från Dalhem viktigt.
- Hela Vasatorpsvägen har inte underlag för service. Tyngdpunkter/högre höjd i västra hörnet, och vid centrum.
- Måste välja om förtätningen ska fördelas jämnare över hela området eller om nivån ska höjas.
- Det är andra saker som tillgång till skola, grönyta mm som sätter måttet för scenarier.
- Ekonomisk bärighet kräver troligen att man förtätar hela.
- Viktigt att strukturer utgår från öppna, koppla och förtäta.

Förtätning – viktiga frågor

- Plats för skolor, grönytor o väkanslutningar till ny bebyggelse.
- Varför väljer man att bo man här? Troligen önskar man mer marknära boende, kanske mindre kvartersstaden. Förtätad tydlighet, småskaligt och tydligare ägarskap till ytorna är viktiga frågor.
- Viktigt att tänka på läget, detta är inte ett centralt läge.
- Vi behöver skapa gröna boendemiljöer, kan nog inte förtäta lika tätt i kommande delar.
- Viktigt bygga årsringar, inte för mycket samtidigt.
- Det behövs insatser också på Rökulla o Blåkulla för att uppnå viktiga mål, stråk mm. Därför viktigt att inte all förtätning sker på Grönkulla.
- Hur mycket mer skola, förskola, p-platser mm behövs om man ökar från 1100 lgh? Vilken yta tar det? Mängden skolplatser räcker inte till större utbyggnad.
- Hur många p-hus har vi råd med, vilken ekonomi finns i det? Var kan de placeras med tanke på in- och utfarter.

Workshop mobilitet/rörelsestruktur på Drottninghög.

Syfte:

Att gemensamt diskutera och sammanfatta rörelsestrukturer på Drottninghög. Nuläge, utvecklingsbehov och strategier för vidare arbete. Identifiera vad som förändrats sedan programmet och vilken inriktning vi jobbar för nu. Vilka är förutsättningarna? Hur vill vi arbeta framåt?

Mål:

1. Att skapa en gemensam bild av de strategiska utmaningarna för rörelsestruktur/mobilitet på Drottninghög.
2. Att identifiera de frågor vi måste arbeta vidare med. Var finns samsyn? Vilka motsättningar finns?

Deltagare:

Charlotte Svensson, planarkitekt, SBF
Daniel Gardevärn, samhällsplanerare, SBF
Sara Sardari Sayyar, planarkitekt, SBF
Charlotte Olsson, exploateringsingenjör, SLF
Anders Landsbo, projektledare DrH, SLF
Gunnar Blomé, projektchef, Helsingborgshem
Kent Andersen, Förvaltare, FF
Sofie Karlsborn
Gertrud Egnell, översiktsplanarkitekt, SBF
Martin Wester, trafikplanerare, SBF

Oskar Hall, översiktsplanarkitekt, SBF
Cecilia Fredriksson, samhällsplanerare, SBF
Eva Werner, trafikplanerare, SBF,
Mia Larsson, projektutvecklare,
Helsingborgshem,
Jonas Andersson, trafikplanerare, SBF,
Anna Olsson, affärsutvecklare,
Helsingborgshem,
Linnea Folkesson, projektledare SBF

Föreläsningar/inspiration:

- **Vasatorpsvägens utformning**, Jonas Andersson, trafikplanerare, Helsingborgs stad.
- **Mobilitet inom Drottninghög**, Linnea Folkesson projektledare hållbar stadsplanering, Martin Wester, trafikplanerare, hållbar stadsutveckling.

Sammanställning av gruppdiskussionerna:

Moment 1

(övergripande)

- Uppdatera stråk/kopplakartan efter Vasatorpsvägens nya sträckning.
- Intentioner för Vasatorpsvägen.
- Zooma ut sammanhanget, hur möter Fredriksdal, Dalhem etc.
- Bibehåll koppling mot Dalhem, sträckning längre österut. Cykel och gång är givet, biltrafik utreds konsekvenser.
- Koppling mellan Gulkullagatan-Grönkullagatan.
- Lyfta fram ny parkeringsnorm och dess förutsättningar. Lägen för P-hus. Samband förtätning – behov av parkering.
- Peka ut behov av översyn av östra delarna.

Mobilitet: Detta är den viktigaste frågan!

Mobilitet: Denna fråga har vi missat

Mentimeter

Hur arbetar vi vidare med att lyfta de hållbara trafikslagen, bilpool, cykel mm, mobility management.

Vad tycker boende om att det blir fler gator i området?

Olika målgrupper, konsumentgrupper kräver olika lösningar. Framtid är kanske vätagasbilar och elbilar.

Miljonprogrammet som historiskt arv

Fler andra busslinjer än H-expressen

Köra bil är nice 😊

Vad gynnar den sociala hållbarheten?

Detaljutformning gaturummet längs Regementsvägen

BRA UPPLÄGG!

Fler elcyklar- annan utformning av cykelstråk?

Hur bibehåller vi ett lågt bilinnehav som ger möjligheter till lägre p-norm och minskade kostnader för parkering?

Ovan: Utvärdering av workshopen om mobilitet/rörelsestruktur genom mentimeter.

Utfall av workshoparbetets inspel i Strukturbilden.

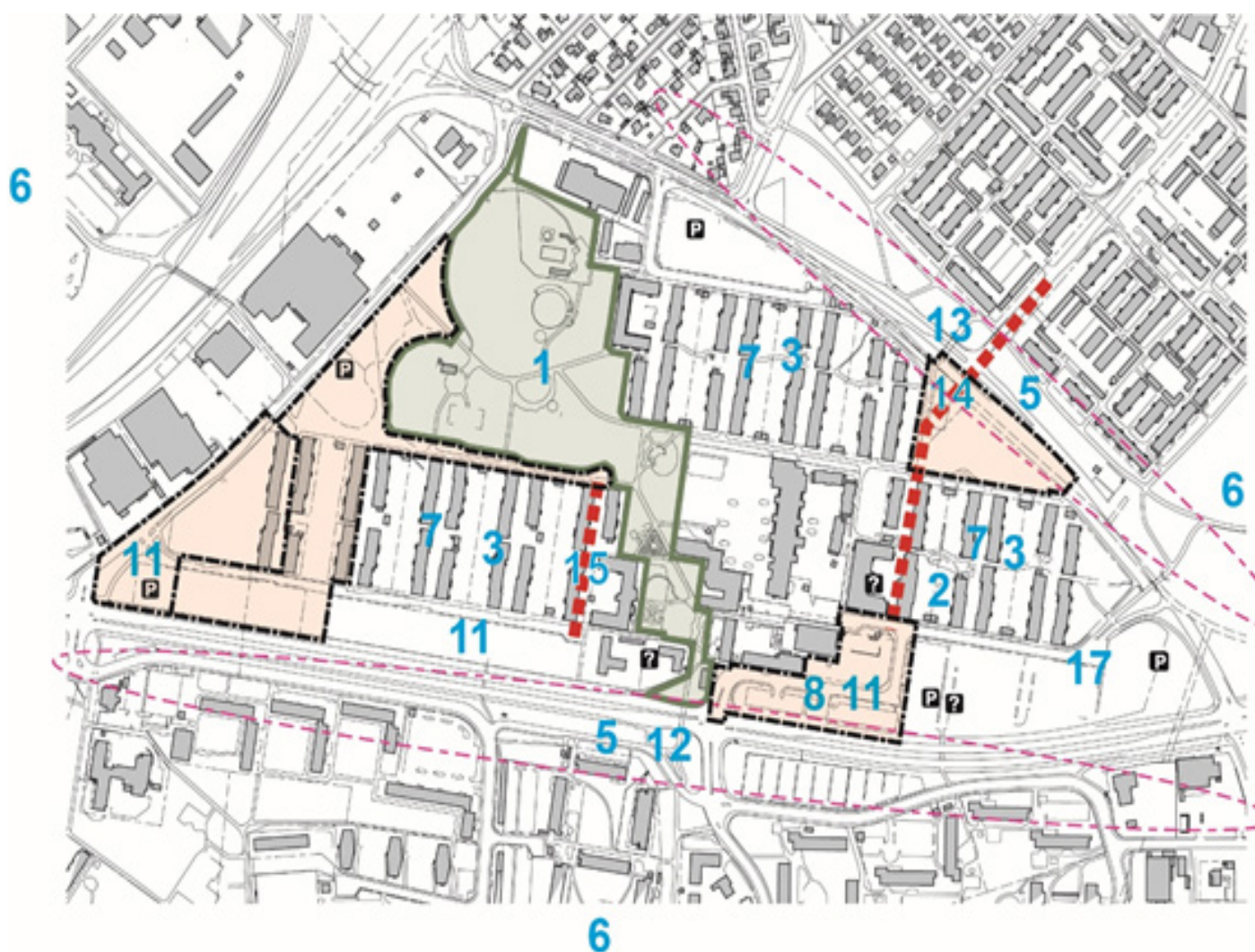
Nedan följer en lista på de frågor som är viktiga för Strukturbild 2018 utifrån det som kom fram i workshoparna. Detta är en sammanfattning utifrån det som presenterats på föregående sida. Frågorna har nummerats och kopplats geografiskt in i området.

Strukturbilden ska:

1. Markera att den offentliga parken (planlagd PARK) ska vara kvar i (minst) sin nuvarande omfattning.
2. Lyfta fram behov av ytterligare parkmark, uppdatera med förslag på nya parkområden.
3. Förtydliga en strategi kring bebyggelsestruktur och täthet, specifika för de olika delarna av DrH. Det behövs insatser också på Rödkulla o Blåkulla för att uppnå viktiga mål, stråk mm. Därför viktigt att inte all förtätning sker på Grönkulla.
 - Ange principer för kvartersstruktur och bostadsgårdar.
 - Skapa stråk och strukturer för kapacitet och kontroll (mått och funktioner) Privat – semiprivat – offentligt. Kvartersmark – allmän platsmark.
4. Visa på strukturer och stråk som skapar trygghet.
5. zooma ut sammanhanget och visa hur Drottninghög möter Fredriksdal, Dalhem etc. Ta in en samlad bild, var ser vi förtätning ur ett helhetsperspektiv?
6. Framhäva de gröna kopplingarna med fokus på hur de omgivande grönområdena kan stötta tillgängligheten till grönyta på Drottninghög. (Gubbaparken, Fredriksdal, IP Kavalleristen etc.)
7. Peka ut behovet av plats för skola och förskola. Skraffera områden för att visa var behovet finns inom olika delar av Drottninghög. Ta höjd för framtida förändringar.
8. Tydliggöra målpunkter för stråk och kopplingar.
9. Tydliggöra och prioritera stråk till centrum.
10. Förtydliga målet med förtätningen.
11. Titta på konsekvenser för förtätning för två scenarion: tillskott på 1100 respektive 1600 nya bostäder avseende:
 - Förskola/skola
 - Tillgång till grönyta
 - Parkering
 - Väganslutningar
12. Uppdatera funktioner (kartan "förtäta" i programmet) utifrån det som hänt sen 2012 och nya strategier.
 - Tona ner området längs Vasatorpsvägen som handelsstråk. Möjlighet ska finnas kvar.
 - Klustra centrumfunktionerna till Drottninghögs centrum och Grönkulla västra. Möjligheten till verksamheter i bottenvåningarna bör finnas kvar längs Vasatorpsvägen, men inte vara tvingande i det fortsatta. Flexibilitet för framtiden.
13. innehålla en uppdaterad stråk-/kopplakarta efter Vasatorpsvägens nya utformning.
14. beskriva hur Drottninghögsvägen bör utformas för att stödja programmets och strukturbildens intentioner. Luckra upp sammanhanget längs vägen.
15. markera att kopplingen norrut mot Dalhem bibehålls. Intentionen är en cykel- och

gångkoppling genom området med en sträckning något längre österut än vad programmet visar. Mer kunskap behövs för att kunna utvärdera behovet av en bilkoppling.

16. markera att det ska finnas en koppling mellan Gulkullagatan-Grönkullagatans östra delar.
17. lyfta fram den nya parkeringsnormen och förutsättningarna för att den ska kunna hållas. Peka ut principiella lägen för P-hus.
18. Peka ut behov av översyn av trafikföring/flöden på Drottninghög norr om centrum.

Behov av fortsatt arbete:

- Vidare arbete med utformning av Drottninghögs bostadsgårdar baserat på strukturbildens utformningsprinciper och mått.
- Implementering av trygghetsarbetet, omvärldsbevakning av forskning och det inventeringsarbete som sker.
- Uppföljning av det som byggs på Grönkulla västra.
- Strategi kring handelsetableringar? Offentlig och kommersiell service? Behov? Riskanalys? Målgrupper? Målpunkter?
- Inventering av storleken på de lokaler som möjliggörs för service
- Fortsatt arbete med lokalisering av förskolor. Vilka är ramarna? Finns möjligheter att samordna bostäder och förskola? Vårdboende och förskola?
- Kommande planarbete med **utvidgning** av skolan mot centrum.
- Behov av underlag: Skolors och förskolors behov av funktioner, möjlighet för rörelse, pedagogiska synergier, transport till och från skolan etc.
- Input till projektet gällande fritidsfrågor: Badet och andra fritidsaktiviteter.
- Plats för kulturdrivna initiativ.
- Barnperspektivet, multiteket, IdeA
- Stadsbild/struktur: Hur möter bebyggelsen upp längs Fredriksdalssidan av Vasatorpsvägen.
- Drottninghögs attraktionskraft. Varför väljer människor att bo på Drottninghög?
- Implementering av ombyggd Vasatorpsväg och HEX
- Utredda konsekvenser av nya bilkopplingar. Hur hindrar vi smittrafik? Hur understödjer vi tillgänglighet?
- Trygghet, hur hanteras den olovliga körningen på gc-vägarna?

